



Nepriklausoma LIETUVA

INDEPENDENT LITHUANIA

Authorized as second class mail, Post Office Dept., Ottawa

Už išlaisvinimą Lietuvos!

Už ištikimybę Kanadai!

FOR LIBERATION OF LITHUANIA!
FOR LOYALTY TO CANADA!

N. 6 (72)

PRICE 10c

MONTREAL, 19 MARCH, 1948

KAINA 10c

VIII METAI

SVEIKI SULAUKE SV. VELYKU

ATSISAUKIMAS I KANADO LIETUVIUS

Organizaciniais reikalais.

Tautiečiai Mūsų šeima kasdien dėja naujomis pajėgomis iš užjūrių. Kartu su tuo auga mūsų uždaviniai, daugėja reikalai.

Užjūrio broliai trentiniai šaukiasi pagalbos emigraciniais klausimais. Reikia stiprinti "NEPRIKLAUSOMĄ LIETUVĄ" ir plėsti Kanados lietuvių spaudą. Butina išsigyti sava spaustuvė, nes svetimieji lupa tris kailius. Organizuoti Kanados lietuvių kartoteka. Skubiai reikalingas informacijų ir vertimų biūras, nes laiškai plaukia iš viso pasaulio šimtais ir tūkstančiais, o nėra kam atsakyti. Negalime mes atsilikti nuo pasaulio lietuvių kovoje už Lietuvos laisvę, kuri sujungė visus be pažiūrų skirtumo.

Kanados lietuviai ir dabar taip pat dirba, bet tik atskirais miestais atskiromis nedidelėmis organizacijomis, o labai dažnai tiesiog pavieniui. Šitoks veikimo būdas pasenas, nesutelia visų jėgų, neišnaudoja galimybių, nesijaučia darbe vieningai rankas ir bendro plano.

Jau pribrendo reikalas žengti dar vieną žingsnį pirmyn — įkurti vieną galingą visų Kanados lietuvių organizaciją. Ji turi jungti visus geros valios lietuvius, kurie tik sutinka su mintimi, kad Nepriklausoma Lietuva jiems mielėsnė už rusų mindžiojamą Tarybinę Lietuvą.

Socialistas ar krikščionis demokratas, tikintis ar ateistas — nesvarbu. Svarbu, kad pritaria kovai už Lietuvos laisvę ir lietuvių tautos išsaugojimą. Išplėstajai Kanados Lietuvių Tarybos organizacijai nereikalingi narių sąrašai. Į ją gali eiti bet kur ir bet kada visi patriotinio nusistatymo lietuviai. Nuotrupos, kurios stovi už Raudonąją Tarybinę Lietuvą, mums terūpi tik kaip pagalys, kuris tolmazuoja savo keliu riedantį vežimą. Mes neabejojame, kad daug suklaidintų ar pasidariusių abejingais lietuvių su laiku atsipeikės ir grįž į bendrą kovą. Kaip iš mažos kibirkštės išsiplečia didelis gaisras, taip iš šūkio "Už Lietuvos laisvę ir Nepriklausomybę" išaugs Kanados lietuvių sąjūdis nuo Atlanto iki Ramiojo vandenyno ir nuo ledjūrio iki Amerikos didžiųjų ežerų. Jis bus neišskiriama kovojančios pasaulio lietuvių visuomenės dalis, kuri kuriasi ir apims visą pasaulį.

Kiekvienoje Kanados vietovėje, kur yra lietuvių būrelis, tuoj pat reikia steigti Kanados Lietuvių Tarybos skyrių. Inicijatyvos tuo reikalu turi imtis bet kuris lietuvis. Pirmiausia tą reikalą reikia aptarti siaurame ratelyje, numatyti susirinkimo laiką, vietą, tvarką ir kandidatus į skyriaus tarybą, kad susirinkime nebūtų atsisakinėjimų ir ginčų. Į skyriaus tarybas rinkti po 3-9 asmenis ir po 2-3 kandidatus, žiurint lietuvių skaičiaus. Į revizijos komisijas rinkti po 3 asmenis ir 2 kandidatus. Kur yra jėgų ir sąlygų pasirodyti, reikia išrinkti ir paren-

gimų komisijas. Pasiskirstymą parengomis taryboms ir komisijoms palikti pačioms, atseit, rinkti tik nusistatytą žmonių skaičių, bet ne pirmininką, vicepirmininką ir t.t. Kur dalyvių skaičius neseikia virš 10, ten išrinkti; įgaliotinius, kurie atstovautų tą grupelę prieš Centro Tarybą ir palaikytų ryšį. Steigiamųjų protokolų nuorašus prisiųsti Kanados Lietuvių Centro Tarybai, Montreal 24, 2576 Sheppard St., Canada.

Kiekviena organizuota veikla reikalauja lėšų. Steigiamųjų susirinkimų metu daryti aukų rinkimą, sudarant aukotojų sąrašus, kurie aukoja ne mažiau 2 dol., kad būtų galima paskelbti "Nepriklausomoje Lietuvoje".

Iš surinktų aukų steigiamieji susirinkimai prašomi galimai daugiau paskirti Centro Tarybai, kuri lig šiol laikosi vienų Montrealiečių duosnumu ir negali tinkamai savo darbo išplėsti. Piningines aukas siųsti Centro Tarybos išdininkui šiuo adresu: J. Duncikas, 145 2nd Ave., Verdun, Montreal 32, Canada.

Visa tai, kas čia nurodyta, bus tik mūsų plataus organizacinio darbo pra-

džia. Kertinis akmuo bus pastatytas sušaukus Kanados lietuvių atstovų kongresą, kai tik bus įkurti skyriai ir bus kam praveisti atstovų rinkimus. Nurodymai tuo reikalu bus duoti vėliau.

Dėl visų neaiškumų organizacinius reikalus prašoma kreiptis į Centro Tarybos vicepirmininką organizaciniams reikalams adresu: Pranas Rudinskas Central Hotel, Plessisville, Que.

Kanados Lietuvių Centro Taryba tikisi, kad visi lietuviai — senieji gyventojai ir naujieji, miestų ir kaimų, miškų — visi gyvai reaguos į šį atsisaukimą ir tuojau įsteigs skyrius, nes nuo to priklausys mūsų tolimesnis darbo pasekmingumas.

Jonas Juškevičius

Kanados Lietuvių Centro Tarybos
Pirmininkas.

Pranas Rudinskas

Vicepirmininkas org. reikalams.

Gediminas Rukšėnas

Generalinis Sekretorius.

Aplinkraštis turėjo būti išsiuntinėjamas visoms lietuvių grupėms, visoms kolonijoms, bet dėl dalies adresų neturėjimo skelbiamas laikraštyje.

K. L. C. Taryba

KANADOS VYRIAUSYBE NEPRIPAZYSTA LIETUVOS PAVERGIMO

1948 m. kovo m. 12 d. daugumas Kanados laikraščių tarp jų ir rusiškasis "Laidies Balsas" įsidėjo Sovietų Rusijos ambasados pranešimą, kuriame aiškinama, kad visi lietuviai, ne Kanados piliečiai, kilę iš Klaipėdos, Šilutės, Pagėgių apskričių registruotusi Rusų ambasadon iki š.m. birželio m. 1 d. „Vėliau jie gali nustoti rusu pilietybės."

Kanados Užsienių Reikalų Ministerija pranešė:

Apgailestaujame, kad rusai šį pranešimą paskelbė be Kanados vyriausybės žinios. KANADA DABARTINIS LIETUVOS OKUPACIJOS NIEKAD NERA PRIPAŽINUSI, užtai lietuviai neskaitomi rusų piliečiais. Toliau Užsienių Reikalų Ministerija primena, kad ši registracija nėra privaloma ir nebūtina. Iš gerų lietuvių tikisi turėti gerų Kanados piliečių, o užsiregistruvusius skaitys užsieniečiais ir galimais deportuoti.

Kanados Lietuvių Centro Taryba visų lietuvių vardu vyriausybei dėkoja už atvirus tiesos žodžius. Tuo reikalu Kanados vyriausybei ir Užsienių Reikalų Ministerijai ruošiamas platus padėkos laiškas.

30-ties metų

Lietuvos Nepriklausomybės paskelbimo sukčiai paminėti AKTAS

Grupelė iš tūkstančių po platų pasaulį išblaškytos lietuvių tautos, laikinai prisiglaudusi plačiuose Kanada miškuose, minime 30-tąsias Lietuvos Nepriklausomybės paskelbimo metines. Nors šiuo metu Lietuvos kraštas lai-

kinai ir vėl yra netekęs savo laisvės, yra teriojamas grobinių svetimųjų, tačiau ši diena, kaip buvo taip ir liks brangi kiekvienam tikram lietuviui. Šią dieną lietuvis džiaugsmingai minėjo būdamas laisvas savame krašte, minėjo ir tebimini spaudžiamas svetimųjų okupantų, mini ir minės išklydęs ir į platųjį pasaulį. Ši diena visur ir visados lietuviui pasiliks kaip simbolis, vainikuojantis teisingos ir nenuilstamos kovos pergalę, kaip šviturys rodąs kelią dabarties ir ateities laisvės kovai. Pasiriję sekti pėdomis didžiųjų mūsų tautos sūnų, iškovojusių anomis dienomis mūsų Tėvynei šį amžinos atminties įvykį, mes visi čia esantieji lietuviai tvirtai pasižadame, kad:

1. Visur ir visuomet būsime lietuviai.
2. Rūpinsimės pavergtos Tėvynės vargais ir dirbsime jos greitesnės laisvės labui.
3. Visados ir visur remsime į vargus ir nelaimės patekusius tautiečius.
4. Visuomet žengsime drauge su ta žmonijos dalimi, kuri siekia tikrosios žmogaus laisvės ir gėrio įgyvendinimo pasaulyje.
5. Iki paskutinio atodūso kovosime su mirtinu mūsų Tėvynės ir visos žmonijos laisvės priešu — komunistu.

Individuali tautiečių rėmimą tremtyje vykdomė nuo pat pirmųjų savo atvykimo dienų, skirdami tam tikslui nuo 2 iki 6 dienų uždarbio kas mėnesį ir šios dienos proga, Tėvynės išlaisvinimo darbui paremti, skiriamė kiekvienas kuklią piniginę auką sumoje \$60.00, — kurią persiunčiame Kanados Lietuvių Tarybai, Montrealyje.

(Sėka Parašai)

P.M. 156 North of Cochrane,
1948 m. vasario mėn. 16 d.

DAUGIAU SAVYGARBOS

Šiuo metu daugelis mūsų apleido, o kiti ruošiasi apleisti vargingas D.P. Stovyklas Vokietijoje, išklysta į platųjį pasaulį. Susiranda sau laikiną, o gal būt daugeliui teks visą gyvenimą likti naujoje tėvynėje. Čia tenka visiems imigrantams susidurti su naujais žmonėmis, naujais papročiais, nauja kalba. Ruošdamiesi išvykti iš Europos stovyklų nevienas garsiai kalbėjome ar mintimis pasižadėjome naujoje tėvynėje būti drausmingais, dorais, sąžiningais piliečiais. Visur ir visada išlaikyti gerą lietuvių vardą. Būti savo tautiečių ir tautos reprezentantais.

Pirmieji naujųjų mūsų globėjų spaudos atsiliepinai šiltai ir maloniai mus nuteikė. Tik išlipus į krantą Halifaxe pasitinka mus mandagios linksmomis veidais Y.M.C.A. Organizacijos ponios. Sveikina, vaišina, teikia informacijas. Tos pat dienos vietos dienraščio vakarinė laida, pirmame puslapio patalpino naujai atvykusių mergaičių foto nuotrauką ir smulkiai aprašė apie jų atvykimo tikslą naujon šalin. Visur, kur tik teko vykti geležinkeliais, pravažiuoti didesnes stotis, buvome širdingai sutikti, gausiai vaišinti vietos gyventojų.

Vėliau išsiskirstė mažomis gru-

pelėmis po įvairias vietas ir darbo vietas. Įsiliejo į bendrą naujos šalies bendruomenę. Visur čia mūsų yra tik maža mažuma. Lygiai kaip mes, savo tėvynėje į naujai atvykusius į svetimos užjūrio šalies žmones, taip pat ir čia šios šalies šeiminkai kreipia visą dėmesį į mus. Kiekviena mūsų žingsnį, judesį, elgseną, kalbą jie stebi, vertina. Iš to susidaro sau teigiamą ar neigiamą nuomonę apie mus.

Pirmiausia čia, kiek jau teko pastebėti, noriu atkreipti dėmesį į vieną kitą naujai atvykusį mūsų tautietį, tai skambios gražios lietuvių kalbos darymą bendrame susitikime su savaisiais. Visos kalbos reikalingos ir naudingos. Bet negalima svetimųjų kalbos žodžių ir dargi žargoniškai tariamų, maišyti savon gimtojon kalbon. Kaip bekalbėsime savąja gimtąja kalba už metų kitų?

Be to, vienas kitas išmokęs kelis svetimos kalbos keiksmažodžius ir juos su pasididžiavimu vartoja kur tik pasitaiko. Apseikime be jų.

Taip pat pasitaiko griežtai smerktinas poelgis kai kurių jaunuolių prie bendro valgių stalo ar bendruose gyvenamuose butuose šlykščiausias — ble-

vizgojimas, necenzuruotų žodžių svaidimas. Dažnas lenkiškų ar rusiškų "vienaukščių" ir "triauksčių" keiksmažodžių vartojimas. Per daug laisvas elgesys prie valgių stalo, taip vadinamas patarnautojų, nesuprantančių mūsų kalbos, "kampusijimas". Atbula ranka patiekti jam nemėgstamo maisto patiekalo atstumimas ir t.t. Tai vis mūsų garbę žeminantį veiksmai. Atsiminkime, kad mūsų šeiminkai visą tai stebi ir registruoja. Iš to susidaro sau netik kaip apie mus paskirus asmenis vienokią ar kitokią nuomonę, bet bendrai apie visą mūsų bendruomenę, mūsų tautos kultūrą.

Vienas kuklio grudas užteršia visą lauką kviečių.

Mieli tautiečiai lietuviai būkime naujoje tėvynėje svečiai džentelmenai.

Perkelta 8 pusl.

KANADOS LIETUVIAMS SIUNCIAME NUOSIRDZIAUSIUS SVEIKINIMUS VELYKU SVENTESE. NAUJAI ATVYKUSIEMS LINKIME LAISVAME KANADOS ZEMYNE PAVASARIO SVENTE SVESTI NAUJO ISIKURIMO IR GRAZIOS ATEITIES ZENKLE.

K. L. C. Taryba.

KAUKETAS SOLIDARUMAS

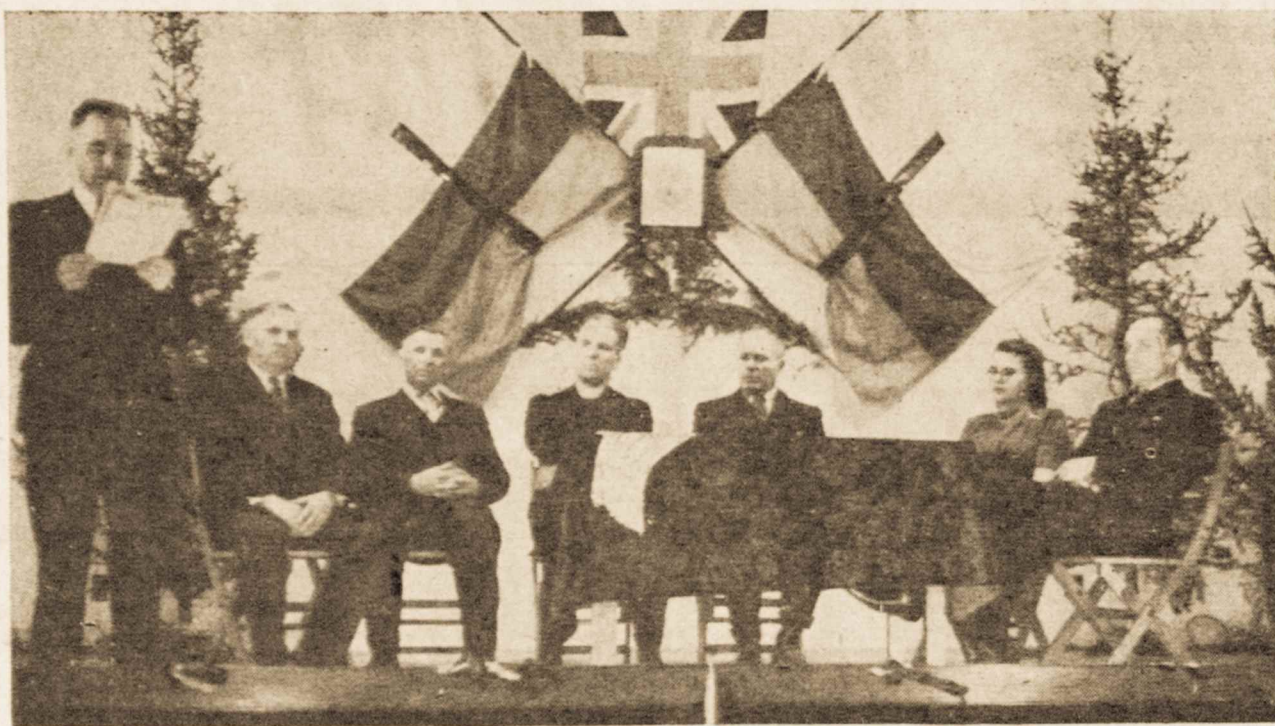
„Yra žmonių pasaulyje, kurie gimę ir užaugę priespaudoje, nuo pat mažų dienų įskiepyti diktatūros kvapo, tuo keliu ilgai ėję ir dabar dar eidami, jokių būdu negali susidaryti sau savokos, kas tai yra demokratija.“

Jie pripratę matyti prieš save pagarbiamai nulenktas galvas, atyžiai klausiančias minias jų skleidžiamo melo ir smeižto.“

Yra taip pat žmonių, kurie menko bauginimo paveikti pradeda drebėti dėl savo skurdžios butybės likimo, ar Judo sidabrinių žvangesio vylojiami, parduoda savo tautą, savo kraštą tokios diktatūros viešpačiams, kurie išsižada savo idealų, savo krašto papročių, ir, puolę klūpti prieš karjeros ar pasipelnimo aukurą, gieda Molochui, ryjančiam jų brolius ir seseris, liaubsinimo psalmes.

Pirmosios grupės žmonės Lietuvą pirmą kartą pamatė 1940 m. birželį jos žemėn plustančią raudonųjų ordų eilėse. Tomis pačiomis dienomis iš savo kiautų išlindo ir antrosios grupės atstovai, padlaižingai mesdamiesi pradėjusiems kraštą terioti NKVD-istams talkon.

Paskaičius „Liaudies Balso“ Nr. 855, 1948.2.27 d., išspausdintą koneveikimo tiradą „Už Solidarumą Lietuvių Išeivių Tarpe!“ abejonių nekylo, kad jos autorius „Tauragiškis“ vienai tu grupių priklauso. Plėšikas, eidamas savo niekadėjiškan darban, užslepia veidą kauke, lygiai ir anas „Liaudies Balso“ rašėja, užsidengęs psendonim, niekšiskai plėšia savos tevyinės, savo tautos garbę; šlykščiai šmeižia žemę, kuri jį pagimdė. Įsisėdęs Kremliaus vairuojamam vežimui, ir vien tik Kremlui įmanomai sufabrikuoti melais ope-



Vinipego vasario 16-tosios paminėjimo garbės komitetas.

ruodamas, tariasi siekias „solidarumo tarp lietuvių išeivių“ ir giną apgailėtiną savo „asmeninį garbę“.

Šit tie melai:

1. „... Lietuva, kaip ir daugelis kitų Hitleriui patsidavusių valstybių...“

Kas įdomavosi 1939 m. rugpiūčio derybomis Maskvoje, kas sugebėjo bliviai sekti ano meto įvykių eigą, kas, pagaliau, šiek tiek paskaito demokratių kraštų laikraščius, kurie paskutinių metų dienos šveison išvilko Ribbentropo — Molotovo slaptųjų sutarčių — tas aiškiai žino, kad Lietuva prekiauta buvo aną kartą, kad Lietuva Hitleris pardavė Stalinui.

2. „... turėjo savus, ne tik savame krašte, bet ir už jo sienų, žiaurumą ir gėdą mūsų tautai nešančius SS dali-

nius ir Wehrmachto dalinius“. Patikėkime, kad BBC (London radijas) yra geriau informuotas už „miškinį iš Tauragės“. O BBC 1943 m. pavasarį pranešė: vokiečių okupacinės valdžios bandymas įsteigti lietuvišką SS legioną, krašto gyventojų buvo visiškai suboikotuotas. Tai bene vienintelis atsitikimas, kur užimtame krašte naciams nepavyko įsteigti SS legiono. Gi kam šiek tiek žinomi tarptautinės teisės elementai, kas pažino vokiečių ginkluotųjų pajėgų sutvarkymą, — tam įrodinėti netenka, kad Wehrmachtas *aktyviose*, taigi kovojančiose gretose, negalėjo turėti bet kokių svetinšalių dalinių. Tuo pačiu, užmetimas apie tariamas gaujas lietuviškų SS, padėginėjusias sodybas ir vykdyusias žudynes Jugoslavijoje ir Italijoje,

o taip pat ir kitur kovojusius tariamus lietuviškus Wehrmachto dalinius, tegali būti paremtas „Pravdos“ informacijomis. Bet ne kas kitas, o „Pravda“ 1939 m. rugsėjo mėnesio rašė: „Tai ne Vokietija užpuolė Prancūziją ir Angliją, bet Prancūzija ir Angliją, užpuolė Vokietiją, tuo pačiu visas karo pasekmes pasiimdamos savo atsakomybėn.“

3. Kad buvo *pagelbinių* lietuviškų Wehrmachto dalinių tiek vakarų, tiek rytų frontuose, yra faktas. Tačiau šių dalinių vyrai vokiečiams talkon buvo įtraukti *prievarta*. Jie dauguma buvo sugaudyti prekyvietėse, kino — teatruose, net bažnyčiose, pasitarnaujant vokiečių nelaisvėn patekusiais, vėliau, prisiekus ištikimybe Hitleriui, SS uniformomis aprengtais ir apginkluotais

sovietų NKVD — istais. Tad apie koki nors *savanorišką* lietuvių tautos talkininkavimą vokiečių ginkluotosioms pajėgoms blaivios samonės žmogui klausimo kilti negali. Pagaliau, dėl lietuvių ir kitų svetimšalių, tarnavusių pagelbiniuose Wehrmachto vienetuose, atatinamus sprendimus yra padarę ir Vakarų sąjunginių armijų organai.

4. Rėkavimas, buk Laikinoji Laisvos Lietuvos Vyriausybė davusi įsakymus daliniams formuoti, yra tolygus tvirtinimui, kad mes gyvename ant menulio.

O be to, istorijoje irasyta, kad Laikinoji Lietuvos Vyriausybė, 1941 m. birželį paskelbusi Nepriklausomybės atstatymą, vokiečių nebuvo toleruota ir dar 1941m. vasarą buvo sulikviduota. Vienintelis ir visagalis Lietuvos valdovas 1941-1944m. buvo vokiečių Ziwlverwaltungas. Beje, tenka sutikti su vienu, ir tikrai vieninteliu, „Tauragiškio“ konstatavimu, — tai, kad „mūsų tauta yra gamtos apdovanoja nepaprastu gabumu ir protingumu“. Bet nėra taisyklės be išimties: pasitaikė ir yra taip pat mūsų tarpe degeneratų. Vienus jų pavyko nupirkti naciams, antruosius yra adoptavusi Maskva. Tačiau už ju asmenines kaltes negali būti metamas kaltinimas, lietuvių tautai (o tokia tendencija yra sodriai persisunkusi „Tauragiškio tirada“). *Nes ne Lietuva laužė tarptautines sutartis. Ne Lietuva samokslavo prieš demokratijas su vokiškais naciais. Ne Lietuvos kariuomenė griovėsi per svetimas sienas! Ne mes ėjome plėšti svetimų sodybų, atimti kitų laisves, kitas vergti ir naikinti!* Šios „dorybės“ monopolizuotos na-

Perkelta 6 pusl.

M. Aukštaitė

PER NEISARTUS DIRVONUS

Tęsinys iš 2 ir 3 nr.

„Nepriklausomos Lietuvos“ pirmi žingsniai Montreale, tikrai buvo nelen-gvi. Pirmiausia atvažiavo į mano namus spaudos conzorius, peržiūrėjo iš Toronto atsiųstus skaitytojų sąrašus ir prenumeratų lenteles... radęs labai mažą skaičių ir tai dar daug neužsimokėjusių, pareiškė, kad su tiek skaitytojų neturime teisės leisti laikraštį.

Prašiausi, kad viskas pasitaisys... kad ir skaitytojų pasidaugins ir tie, kurie neužsimokėję — greit užsimokės.

Žiūrėjo žmogus į mane su pasigailėjimu ir abejone. Jis buvo toks kulturingas, tiesus ir rimto žvilksnio, bet ir aš meluoti nemokėjau: Kalbėjau visu siela, kaip mums šis vienintelis Šviesos Žiburėlis reikalingas, kaip be jo, — mes liksim tamos užuiti, komunitinio tvano ryjami...

Įsklausė... palingavo galva, padavęs ranką palinkėjo laimės ir iš jo.

Litau su šviesia giedra... dėsčiau su meile tuos skaitytojus lentelėse tylinčius, bet daug žadančius, kad nuo jų pačių priklausys mūsų spausdinto žodžio atėjimas, kurią kantrybę ir darbas privalo nusikalti tokią, kokią mes patys norime.

Straipsniai ir sveikinimai pradėjo plaukti. Gulėjo paruoštas spaudai žurnalėlio formatas, kuris dar tik man vienai šypsojosi be marškinėlių, — be patrauklių viršelių.

Kirtau stencelius ir rūpinausi, kuo ši mielą padarėli apręngti?... Ir štai, švystelėjo mintis, kad ten Toronte mes turime savo Priešbėgą — gen. konsulą G. L. P. Grant-Suttie, kuriam verta pasiskusti, pasakyti mūsų vargą, įvairias kliūtis ir nedateklų.

Nustebau! Sukritau džiaugsmu ir apsiaverčiau: Konsulas ne tik patarė,

bet pirmiausia užklusė kokių viršelių mes norėtume, ir kad jis pasižada savo lėšomis parūpinti kiekvienam numeriui viršelius pats užsakydamas ir jų meną ir techniką prižiūrėdamas Toronto Universitete, tik kad mes duotume idėjas, kokių ir spalvų viršelius pageidaujame.

Ir, per visą mano redagavimo laiką, konsulas G. L. P. Grant-Suttie, išlaikė savo žodį: Rengė ir puošė mūsų žurnalėlį gražiausiais vaizdais ir viršeliais. Iš jų ypatingai grožiu pažymėtini: „Vargo Mokykla“ — žalias siluetas, baltame fone. „Laisvės Paminklas“ — mėlsvame... „Kaunas“, „Lietuvių Kambarys Pittsburgo Universitete“, „Angelas Virš Betlejaus“, „Lietuvos Jaunimas Panemunė“ ir daug kitų, iš kurių ypatingiausiai žavingas — „Piovėja“.

Niekad jau vėliau nereikėdavo rūpintis viršeliais. Visuomet į laiką jie ateidavo puikiai supakuoti, už viską apmokėti.

Pirmus du „Nepriklausomos Lietuvos“ numerius išprašėme atspausdinti pas Brolius vienuolius D'Arcy McGee aukštesnėje mokykloje. Mokykla dieną būdavo užimta mokiniiais, todėl tik naktimis galėdavau su savo sūnais-tos mokyklos mokiniais nuvažiuoti dirbti ligi aušrai, ligi nežmoniško išvargimo. Ir tai džiaugėmės, kad Broliai patikėjo palikdami mus vienus milžiniškam rūme su daug vertenybių, nuo kurių ir raktus mums davė ir šviesos negailėjo.

Išsukę lapus memografinę mašiną, imdavom taksį ir parsiveždavom spausdintus bundulius namo.

Čia ateidavo mūsų bičiuliai-Tarybos bendradarbiai, ir mes atrinkdavom ir surinkdavom „N. L.“ lapus... susegiodavom... bet net ir segiojamos

mašinėlės įsigijimas — turi savo istoriją, turi savo kryželius.

Didžiausias mūsų kryžius buvo tas, kad kiekvieną numerį turėdavom nuo pradžios ligi galui — išversti į anglų kalbą žodis į žodį. To reikalavo valdžia, per spaudos prižiūrėjimo kontrolierių.

Išversti nebuvo lengva apie 60 puslapių; ypatingai nervindavo, kam tiek bereikalingo darbo ir gaišties... bet mūs Quebeco provincija — seka ir prižiūri raštus, ypatingai naujai pasirodantiems, kad jie būtų švarios dvasios ir verti paleisti į visuomenę... Visuomet pirma juos pertikrina spaudos cenzorius, o tik paskiau jie išeina į pasaulį.

Pas cenzorių mums reikdavo eiti su kiekvienu numeriu, ir šią misiją atlikdavo mano sūnus Algirdas. Jas eidavo, aiškindavo, už mus visus prašydavo.

Po ilgo tokio vaikščiojimo ir tyrimo, gerbiamas cenzorius ne tik nuėmė savo ranką nuo mūsų žurnalėlio, bet kuograziausiai iškomplementavo, kad tai yra puikus kultūriškas leidinys, tuo labiau vertingas — nes tai beveik grynas rankdarbis, kuo jis neatsistebi leidėjų kantrybe ir pasirizimu.

Su tuo ir gavome iš valdžios privilegiją: „Authorized as second class mail“, susimažino ir laikraščio išsiuntinėjimo išlaidos.

Nuosavą memografinę mašiną įsigijome Montreale, kurią daugiausia operavo p. Leonas Gudas. O jau prie laikraščio lapų sijojimo ir surinkimo, — dirbo visa eilė Montrealo lietuvių patriotų vyrų ir moterų, prieš kuriuos tik galiu nulenkti galvą su gilia dėkone, o išvardinti, kažin ar sutalpin-tume į šį kuklų ir apribotą straipsneliuką? Ystik kreditas didžiausias priklauso — Ville La Salle lietuviams.

Skaitytojų skaičius augo. Reikėjo padauginti laikraščio tiražas, reikėjo susirasti ir erdvesnis bei tinkamesnis butas.

Čia vėl... keliavo „Nepriklausoma

Lietuva iš namų — į namus, iš rusio — į rūsį.

Išsikėlus iš mano namų ji nukeliavo į Ville La Salle pas buvusius gerus mano kaimynus p. Kuprevičius. Čia ji gavo vietelę erdviamė rūsį, turėdama jau memografinę mašiną — įsigijo ir ilgą stalą lapams guldyti. Darbštūs vilasaliečiai pasidirbo patys ne tik tą stalą, bet ir suolų.

Vėliau „Nepriklausoma Lietuva“ prisiglaudė pas jos gilius mylėtojus ir stambius visuomeninkus p. Leknickus, dar vėliau pas p. Matulius ir dar kitus.

Plunksnos bendradarbių susibūrė aplink mūs žurnalėlį — ištisas vainikas. Ne bet kokių, bet gana žymių. Iš jų pažymėtini: Rašytojas A. Vaičiulaitis, filosofas V. J. Budrikas, kun. Dr. J. Prunskis, kun. Dr. Deksnys. Vyt. Širvydas, prez. A. Smetona, Maria Jokūbynienė, Elegijus Narušis, Jonas Yla, J. Jokūbynas, p. Indrelienė, Kazimieras Žiziūnas, Stella Batkienė, Leonas Gudas, p. J. Liaukevičius, p. Urbonas, Genovaitė Jokūbynaitė, Salomėja Pundžiuvienė, p. Vizbarienė, Marija Leknickienė, J. Rutivalda, Elena Bandžiūtė, Paulina Baltakytė, p. Vitienė, Pranas Jasutis, kapitonas Labanauskas, Pranas Bakanas, Domas Žvirblis, J. Uždavins ir daug kitų, kurių raštus skaitytojai mėgo ir gausiai komplementavo.

Piešinius paruošdavo mano Algirdas, antgalviams raides — sūnus Antanas.

Išsisiūbavo mūs „Nepriklausoma Lietuva“. Paskutiniuos mano redagavimo numerius, jau buvome pradėję talpinti po vieną paveikslą pasižymėjusių žmonių... Pirmiausia tilpo piešti Darius-Girėnas, vėliau filosofas V. J. Budrikas, kurs ypatingai rėmė „Nepriklausomą Lietuvą“ savo raštais, ir jau iš eilės buvo imamas į rankas mūsų muzikas K. Žiziūnas, ir dar buvo numatyta visa eilė žymesniųjų, kurių nespėjome pagerbti, vienog

liko sieloje įsiamžinę, kaip yra amžinas amžius.

Pakirsta ligos, beveik prievarta likau atplėsta savo šeimos nuo man labai mylimo „Nepriklausomos Lietuvos“ žurnalo.

Po mano redagavimui — perėmė gabus ir jaunas redaktorius Jonas Yla. Administraciją vedė jau ir anksčiau pakviesta p-lė M. Arlauskaitė, kuri redaktoriui Jonui Ylai išvažiavus į Suv. Valstijas, — perėmė į savo rankas ir patį redagavimą.

M. Arlauskaitės redagavimo metu, „Nepriklausoma Lietuva“ suvaidino svarbiausią vaidmenį, nes prasidėjo tuo metu brolių tremtinių vargai...

Plaukė laiškai ir raštai žymėti krauju ir ašaromis, vargas ir nedalia — kalbėjo straipsniais žymių žmonių iš užjūrio, kurie numatė tarytum „Paukščių Kelią“ į Kanados akmens kalnų žemę, kur skynėsi kelią ne tik sau, bet ir savo vargantiesiems broliams ir tautiečiams, o „Nepriklausoma Lietuva“ — išklusė daug... Kalbėjo už visus kraujuose ir varge braidžiojančius, skatino Kanados lietuvius tiesti pagalbos ranką įkalintai Lietuvai, ir tiems, — kurie Jos neteko.

Nūdien „Nepriklausomos Lietuvos“ švyturį paėmė nešti gal pačios kukliasios, bet stipriausios kulturingos ir pajėingos naujų redaktorių rankos, tai p. Leonas Girinis ir kiti.

Prašau man leist pasakyti, kad mes tokių kultūros jėgų ir laukėmė! Laukėme neatsitaukdami iš savo postų! Nors bridome erškėčiais, šalnomis ir užleistais dirvonais, bet sulaukėmė!

Tad Broliai, šviesos ir kultūros žibinto nešėjai, su džiaugsmu Jus patinkame ir sveikinam! Su malonumu mes Jus visame remsime ir dorais darbais lydėsime, o per mūs visų sutartinus žygius ir Dievo palaimą, teuzteka kuogreičiausiai Lietuvai Laisvės Saulė, ir tesutirpdo visas mūs tautą slegiančias ir skiriančias geležines uždangas.

ZINIOS

CEKAI BEGA IS SAVO TEVYNES

Iš Berlyno praneša, kad po komunistų perversmo Čekoslovakijoje žymesnieji čekų veikėjai ir priešingų komunistams partijų vadai bėga į užsienį. Viena tik Vokietijos mieste Hof, kuris guli amerikiečių zonoje, jau 500 čekų tremtinių.

Sovietų autorizuotas laikraštis "Neues Deutschland" rašo, kad tie Čekoslovakijos pabėgėliai organizuoja "šamokslą" prieš naująją Pragos vyriausybę. Tai paprasta sovietų propagandos melodija.

TIKYBOS NEGALIMA DESTYTI MOKYKLOSE

WASHINGTON, D. C., k. 8 d. — Vyriausias teismas sako, kad tikybės pamokų sistema Champaign, Ill., mokyklose yra priešinga J. V. konstitucijai.

Jei katalikų ir izraelitų tikyboms bus duodamos privilegijos, tai tokių pat privilegijų reikalaus ir kitos tikybinės organizacijos.

KOMUNISTU TIKSLAI PIETU AMERIKOJE

"The Times" korespondento pranešimu iš Rio de Janeiro, Sao Paulo policija, sulaukymada devynis asmenis dėl pogrindinio veikimo tarp konfiskuotų dokumentų rado ir 15 punktų programą, iš kurios matyti komunistų tikslai Pietų Amerikoje.

Skatinama paveikti Pietų Amerikos valstybes, kad jos neįsileistų europiečių DP, kad Rytų Europos DP būtų grąžinti Rusijon ir nuteisti kaip "fašistai kolaboratoriai", kad pripažintų ir užmegstų diplomatinis santykius su Lietuvos Sovietine Respublika, ir kad nutrauktų santykius su Ispanija.

B. M.

IS BRAZILIJOS TREMIA LIETUVIUS KOMUNISTUS

"Vienybė" praneša, kad gautomis žiniomis iš Brazilijos, ten prasidėjo karštos dienos ir lietuviams komunistams. Anot laikraščio, neseniai buvo surinktas būrelis lietuvių komunistų ir išvežta iš Brazilijos. Jie, esą dabar tikrai galės pasidžiaugti Stalino saule. Būtų įdomu patirti, ar toks pat likimas nelaukia Amerikos lietuvių komunistų, kuriems Amerikoje jau nebegeirai.

PRITARIMO GARANTIJA

Jugoslavijoje rusai turi 8.000 kariuomenės, Vengrijoje — 30.000, Bulgarijoje — 60.000 Rumunijoje — 90.000. Turi NKVD žvalgybininkus ir kolonistus — politrukus, kurie turi paruošti gyventojų nuotaiką, šie skaičiai garantuoja tų valstybių pritarimą SSSR planams, nors komunistai ten kaip ir pačioje Tarybų Sąjungoje, sudaro gyventojų mažumą nuo 3 iki 10%.

IR OLANDIJA IMASI ANTIKOMUNISTINIŲ PRIEMONIŲ

Berlyniškio "Neues Deutschland" pranešimu, tuo atžvilgiu neatsilieka ir Olandija. Jos vyriausybė, kaip nurodo valdiniai sluoksniai, svarstė reikalą imtis įstatyminių priemonių prieš komunistų veiklą ir propagandą, kuri galinti būti laikoma "pavojainga valstybės saugumui". (s)

NERVU KARAS BERLYNE

Rusai vokiečiams leidžiamam laikrašty "Taegliche Rundschau" parašė, kad po anglų amerikiečių susitarimo Frankfurte, dėl Vakarų Vokietijos ekonominio sujungimo, būsią pakeitimų ir Berlyne. Vokietija padalyta į keturias okupacines zonas, o Berlynas — keturis sektorius. Bet Berlynas yra rusų zonoje ir anglų prancūzų ir amerikiečių susisiekimas su savo sektorias eina rusų kontroliuojamais keliais. Todėl suprantama, kad tas "T. R." pareiškimas, buvo suplastas, kaip įspėjimas, kad SSSR nori iškraptinti vakarų sąjungininkus iš Vokietijos sostinės. Amerikiečių generolas linis štabas tuoj paskelbė, kad jie iš Berlyno nepasitrauks, anglai taip pat. Naujausios telegramos teigia, kad rusai jau uždarė maisto įvežimą į Berlyną iš Vakarų Europos, kad amerikiečiai didina savo kariuomenę sustiprindami naujais daliniais, kad Berlyne laukia greito ginkluoto konflikto.

PABEGELIAI PLUSTA I TURKIJA

"Allgemeine Zeitung" (Mainz) Istambulo korespondentas informuoja, kad tūkstančiai politinių emigrantų iš Balkanų kraštų, sąryšy su tenai prasidėjusiu politiniu valymu, bėga į Turkiją. Pabėgėlių dauguma yra iš Rumunijos ir Bulgarijos. Sošjos ir Bukarešto vyriausybės kreipėsi į Turkiją, reikalaujamos šiuos pabėgėlius grąžinti į jų kilmės kraštus, tačiau tas kreipimasis joms nedavė laukiamų vaisių.

(s)

BELGIJOS UNIJOSS ISSLAVE KOMUNISTUS

Belgijos Generalinė Darbo Federacija, kuri turi apie 600,000 narių, savo metinėje konferencijoje išrinko vykdomąjį komitetą iš vienu socialistų. Pirmiau vykdomam komitetui, sisedančiam iš 15 narių, buvo 3 komunistai. Dabar visi komunistai tapo iššluoti.

Renkant Federacijos keturis sekretorius, komunistai statė savo kandidatą, bet milžiniška dauguma balsų jįsai buvo atmetas. Išrinkti visi keturi sekretoriai socialistai.

Konferencija pasisakė už Europos Atstatymo Programo (Marshallo plano) rėmimą.

DARBIECIAI LAIMI RINKIMUS

WIGAN, Anglija, kov. 5 d. — Nors spauda ir kritikuoja darbiečių valdžią, bet Anglijos gyventojai ja pasitiki, papildomuose rinkimuose darbietis šiandien gavo žymiai daugiau balsų negu konservatorių partijos atstovas.

Anglijoj jau buvo praversti 37 papildomi rinkimai į parlamentą, darbiečiai pralaimėjo tik vieną vietą.

SYRIJOJE UZDRAUSTA KOMUNISTU PARTIJA

"Neue Zürcher Zeitung" praneša, kad Syrijos vyriausybė praėjusių metų gale komunistų partiją paskelbė nelegalia ir uždarė jos būstines visame krašte. (s)

— Paryžius, II. 9. Neseniai iš Sov. Rusijos pabėgęs rusų inžinierius Stanislav Kozielskis "La Figaro" laikraščiu suteiktame interview tvirtino, kad pirmoji Sov. Rusijoje pagamintoji

atominė bomba nesprogusi. Jis yra buvęs vyr. direktoriumi sovietų atominės energijos tyrimo centre Sterlitske.

1947 m. rugpiučio 17 d. Uralo kalnyno viename miške turėjo būti išbandyta atominė bomba. Ji teturėjusi 850 gr. sprogtamosios medžiagos ir turėjusi sprogti su 2,45 val. užgaišimu. Tačiau nesprogo. Komisija, kuri tyrė šitą nepasisekimą, negalėjo prieiti jokios išvados, kad nesprogimo priežastis buvęs sabotazas.

Kozielskis po šio eksperimento buvęs atleistas iš savo posto.

* * *

VARSUVA — 1947 m. Lenkijoje, per įvykusius susirėmimus tarp policijos ir partizanų, žuvo 170 policininkų, apie 300 buvo sužeisti ir 31 pabėgo pas partizanus. Partizanai nužudė daug valdininkų ir komunistų. 1946 metais partizanai užmušė 668 policininkus, 630 kariškių ir 1185 piliečius.

1947 m. gruodžio 10 d. iš Varšuvos buvo pranešta, kad suimtas buvęs lenkų pogrindžio veikėjas Wincenty Kwicinski, tardomas, papasakojo kad Lenkijoje Jugoslavijoje, Lietuvoje, Latvijoje, Estijoje, Ukrainoje ir pietinėse SSSR respublikose veikia slapta (partizanų) organizacija "Isthmus" siekianti tarybinės valdžios nuvertimo.

NAUJI EMIGRANTAI

Kovo 6 d. laivu "Gen. Sturgis" atplaukė iš Vokietijos į Halifaxo uostą 863 ivairių tautybių buvę išvietinti asmenys (Displaced Persons) 24 vyrai iš 143 atplaukusių lietuvių įsikūrė netoli Duhomel, Que, kur dirbs Singer Co., miško paruošimo darbus. Visi yra patenkinti ir džiaugiasi naujai pradadamu gyvenimu ir darbu.

PABALTIO UNIVERSITETAS PRASO STIPRIOS PARAMOS

Pabaltijo Universiteto lietuvių profesorų draugijos valdyba (prof. Myk. Biržiška, Vladas Stanka, Vaclovas Biržiška, J. Puzinas ir Pranas Čepėnas) šiomis dienomis atsuntė BALF valdybai laišką, kuriuo reiškia širdingiausią ir giliausią padėką už globą ir šelpimą.

Pabaltijo Universitetas pradėjo veikti 1946 metų pradžioje. Iki šiam laikui baigti jau keturi semestrai arba dveji mokslo metai. Lapkričio 17 d. pradėtas penktas semestras arba trečias mokslo metai. Mokslo personalas buvo sukomplektuotas vien tik iš Pabaltijo universitetų ir aukštųjų mokyklų mokslo personalo narių. Studentais buvo priimami vien tik buvusieji studentai arba asmenys, turį brandos atestatus. Universitete veikė aštuoni fakultetai: filosofijos, teisių mokslų su ekonomikos mokslų skyriumi, gamtos matematikos, žemės ūkio, mechanikos, architektūros, medicinos ir chemijos.

Dėstymas atitiko kitų universitetų dėstymą. Todėl vokiečių universitetai, pripažindami Pabaltijo Universiteto akademinį pobūdį, pilnai užskaito Pabaltijo Universiteto atliktus darbus. Mokslo personalo skaičius buvo arti 200, studentų arti 1,000. Per dvejus mokslo metus viso buvo perskaityta arti 20,000 mokslo paskaitų valandų. Daug studentų, kurie dėl karo veiksmų buvo nutraukę savo mokslą, dabar gavo progą studijas baigti. Pabaltijo Universitetas, neturėdamas formalios teisės išdavinėti diplomus, išdavinėjo liūdymus, kurie paprastai traktuojami

PAAISKEJO SLAPTAS PROTOKOLAS

Kas bus su Čekoslovakija ir Suomija. Ar pavyks sudaryti vakarų valstybių sąjungą . . .

Nepaprastą sensaciją sukėlė atskleidimas slapto komunistų dokumento "Protokolas M" vardu. Jis pateko į vieno sąjungininko rankas. Dokumente išdėstomas planas, kurio tikslas sabotuoti Marshall planą, organizuojant eilę streikų, kurie suparaližuotų susisiekimą Ruhro srityje.

Fotostatinės to protokolo nuotraukos buvo atvežtos į Užsienių Reikalų Ministeriją Londone, kuri patvirtino, kad dėl to dokumento autentiškumo nėra jokios abejonės.

Aišku, Sovietų Rusija visą tai paneigė.

Pagal Protokola-M, visas sabotazo darbas padalinamas į kelias fazes, pradedant darbą užkulisuose, kad komunistai pasiektų visų darbo žmonių vadovavimo Vakarų Europoje.

Tas turi būti padaryta iki kovo mėnesio vidurio, kada turi prasidėti visa eilė gerai organizuotų streikų, kurie sugriautų visą Vakarinės Vokietijos ekonominį gyvenimą.

Streikų centras numatytas Dortmunde.

Komunistai turį laikytis nuošaliai ir streikuose nedalyvauti, gi streikų vadai turi būti pasiruošę pasipriešinti karinei jėgai. Transportas turi būti išardytas, kad tuo sukliudytų maisto pristatymą.

Tas dokumentas, manoma, buvo paruoštas lapkričio mėn, Belgrade. Jame, tarp kitko, sakoma, kad Kominformas kordinuos šią "socialistinio judėjimo kovą prieš Marshall'io planą ir pagalbą", ir kad tą planą remia Sovietų Sąjunga.

Įdomu pažymėti, kad Vokietijos komunistai, kurie į Kominformą neįeina, turėtų suvaidinti svarbiausią vaidmenį minėto plano vykdyme. Slapti komitetai pragesti šią akciją numatyti sudaryti visoje Vakarų Vokietijoje. Darbo žmonių klasė, sako dokumentas,

visose valstybėse ta darba remianti. Tai esanti pradžia galutinės kovos, kad išvaduoti pasaulio proletariatą iš kapitalistų vergijos. Ir kad pasiekti tą paskutinę pergalę, visi proletariato ginklai turi būti panaudoti.

Iš Vokietijos pranešama, kad darbininkų streikai plečiasi. Tų streikų priežastis esanti maisto trūkumas. Komunistai, žinoma, moka panaudoti sunkią padėtį savo reikalams.

Protokolas-M aiškiai parodo vieną dalyką, — kad Marshall'io pagalba Europai yra didelis smūgis sovietiskai politikai, jei jie imasis tokių kraštutinių žygių tai pagalbai sustabdyti ir sugriauti. Tas faktas gali teigiamai paveikti Amerikos Kongreso atstovus, kurie dabar svarsto Marshall'io planą.

Iš Maskvos girdėti, kad Rusija yra labai susirūpinusi Marshall'io plano pasisekimu Vakarų Europoje ir ruošia kontrofenzivą tam planui sugriauti. Kol kas Maskvos darytieji žygiai nedavė teigiamų rezultatų ir iškyla būtinasis reikalas pakeisti taktiką. Kokią formą toji ofenziva įgaus, dabar dar neaišku, bet politiniuose sluoksniuose teikiama didelės reikšmės Lenkijos Ministerio Pirmininko Cyrankiewicz vizitui Maskvoje. Su juo kartu atvažiuo ir Vice-pirmininkas Gonulka, Lenkijos Komunistų Partijos vadas, kuris Kominformo valstybių, laikomas stipriausiu komunistų vadu po Zdanovo. Lenkijos ministeriai turėjo ilgą pasitarimą su Stalinu Kremliuje. Rusijos ir Lenkijos spauda teikia tam pasitarimui nepaprastai didelės reikšmės.

Officialiai, vizitas yra ekonominis, bet nėra abejonės, kad politiniai klausimai buvo svarstomi. Manoma, kad Rusija pažadės duoti Lenkijai daugiau prekių, nežiūrint to, kad Rusijos gyventojams jų labai trūksta.

(B.L.)

lygiai su diplomais. Nežiūrint tam tikrų sunkumų ir kliūčių, Universitetas, kuris dabar oficialiai vadinasi "Study Centre", Britų Vyriausybės pritarimo dėka gavo leidimą toliau tęsti savo darbą senais pagrindais.

Jungia 3 tautų inteligentią.

Išėjimoje Pabaltijo Universitetas yra, be abejo, didelės reikšmės institucija. Jo įsikūrimas leido Pabaltijo profesoriams tęsti savo mokslo darbą ir jaunuomenei, kuri negalėjo rasti sau vietos perpildytuose vokiečių universitetuose, tęsti arba pradėti akademines studijas. Be to, Pabaltijo Universitetas, jungdamas trijų Pabaltijo tautų atstovus, sudaro pirmą įstaigą, kurioje glaudžiai ir organiškai bendradarbiauja 3 tautos, kas yra reikšminga šių tautų istorijoje. Tokios rūšies universitetas yra vienintelis pasaulyje ir, kaip atrodo, tikrai nusisekęs eksperimentas.

Pabaltijo Universiteto lietuvių skyrius beveik visą laiką sudarė vieną trečdalį viso šio universiteto profesorių ir vieną trečdalį jo studentų. Tikslai pastaruoju metu dėl emigracijos į Angliją ir Kanadą šis studentų nuošimtis kiek sumažėjo.

Lietuvių centras.

Be bendrų Pabaltijo Universiteto uždavinių. Lietuvių Skyrius atleika šias dar tam tikras funkcijas:

1) Dėl ypatingų gyvenimo sąlygų studentai gyvena kartu su profesoriais. Tuo būdu susidarė glaudūs santykiai padeda mūsų profesūrai veikti studentus ne tik paskaitų ir studijų metu,

bet ir kasdieniniame gyvenime. Tikimasi, kad šių santykių pasėkoje susidarys reikšminga akademinė lietuvių grupė, išauklėta laisvės, humanizmo ir lietuviškumo dvasioje.

2) Pabaltijo Universiteto Filosofijos ir Filologijos Fakultete susispietė gražus mūsų lietuvių būrelis. Šis lietuvių būrelis yra vienintelis toks centras išėjimoje, o kaip laisvos mokslo lietuvių židinys, gal būt, ir visame pasaulyje. Jau tas, kas ligi šiol yra čia padaryta, turi mums savo reikšmės, o jei bus dirbama ilgesnį laiką, dabartinėmis tautos gyvenimo sąlygomis turės dar didesnės reikšmės.

Reikia daug pagalbos.

Atsižvelgdami į visą, kas čia pasakyta, dėkodama Raudonajam Kryžiui ir BALF'ui už jau suteiktą mūsų studentams paramą, Lietuvių Profesorų Drjos Valdyba prašo, kiek sąlygos leidžia, teikti ją ir toliau, ypač turint galvoje liūdnas Pabaltijo Universiteto studentų gyvenimo sąlygas. Universitetas veikia dabar Hamburgo priemiestyje Pinneberge: maisto problema visur sunki, bet čia didmiesty ji yra ypač komplikauta. Be to, studentai, dirbdami Universitete po 8 valandas per dieną auditorijose ir dar besiruošdami namie, neturi laiko savo būklę gerai aprūpinti, todėl ir reikalingi paramos daugiau negu kitur. Nors studentai gerai žino organizacijų keliamus sunkumus ir supranta, kad



Švento Kazimiero Parapijos tautinių šokių grupė gražiai pasirodžiusi vasario 16-tosios paminėjime Montrealyje.

LAISKAI UZKIETĖJUSIEMS BROLIAMS

1. Ar mes esam Fašistai?

Vartydamas komunistinės spaudos puslapius, iš kurių patvinusia upe veržiasi akla neapykantos srovė mums, naujai į Kanadą atvykusiems tremtiniais, aš užmerkiu akis ir, užsidėgęs rankomis veidą, mąstau apie jus, užkietėjusieji broliai.

Man ypatingai skaudu, kad mes, tos pačios tautos vaikai, ligi šiol negaliame atrasti bendros kalbos. O juk, rodos ir jūsų ir mūsų gyslomis teka toks pat — lietuviškas kraujas. To broliško ryšio niekas negalės užginčyti. Tačiau mūsų tarpusavio kalba — keiksmas ir neapykanta. Mes šnairuojame, žiūrėdami vieni į kitus, kai tuo tarpu turėtumėm pulti vienas kitam ant kaklo ir broliškai, kaip įprasta Lietuvoje, paspaust rankas. Dar skaudžiau, kad toji bedugnė tarp jūsų ir mūsų atsirado ne dėl mūsų pačių kaltės, bet grynai dėl svetimųjų idėjų ir jų įtakos — dėl kažkokio *rusiško* komunizmo...

Gėdikinės, broliai! Negi mūs lietuviškų širdžių kraujo balsas silpnėjęs už svetimųjų skleidžiamas partines idėjas? Jeigu mes vis dėlto nesugebame surasti bendros kalbos, pabandykim bent išklausti vieni kitus ramiai — be koliojimosi, be tos aklos, laukinės neapykantos.

Jūs mus visus iš anksto apšaukėte fašistais. Tačiau ar pagalvojote, broliai, ką reiškia šis nelietuviškos kilmės žodis? Ar pagalvojote, kokią didelę skriaudą tokiu savo elgesiu darote mums, saviesiems broliams? Jums pakako to, kad mes esam nusistatę prieš sovietinį komunizmą. Bet argi žmonės, kovojantieji su sovietų pardavinėjamu komunizmu jau iš tikrųjų yra fašistai ir nacių draugai? Pagaliau, argi tik vieni fašistai ir naciai pasipriešino komunizmui? Jau tretį metą, kaip JAV, Anglijos ir kitų kraštų vyriausybės veda šaltą nervų karą su besočiais komunizmo tėvynės marais, ir vis dėlto niekas jų

fašistais nevadina. Jūs, įsikarščiavę, net nepaklausėte mūsų, *kodėl* mes pasmerkėm komunizmą. Be abejo, tam turėjo būti rimtų priežasčių.

1940-41 metų sovietinė Lietuvos okupacija daug kam atvėrė akis. Mes nusigandom to milžiniško skirtumo, kuris yra tarp Maskvos viešpačių liaupsinamų komunistinių idėjų (visu šaliu proletarai, vienykitės!) ir jų praktiško įgyvendinimo. Tarptautinė komunizmo idėja pasirodė esanti tik sukurta priedanga imperialistiniams sovietų tikslams.

Užuot išlaisvinimo iš kapitalistų jungo — kaip kad jūs skelbiat — Lietuva susilaukė dar žiauresnės priespaudos, negu caro laikais. Sovietinio komunizmo teorija ir praktika — kaip ugnis ir vanduo. Jie skelbė laisvę, o mūsų kalėjimai buvo bematant perpildyti kalininiais. Sibiro kryptimi riedėjo nesuskaitomi ešalonai su vyrais, moterimis ir vaikais, kuriuos ginčiuoti enkavedistai vežė mirčiai ir vergų darbams.

Jie šaukė lygybę ir vietoj mūsų buvusių ponų susodino kitus, iš Rusijos atsivežtus ar mūsų pačių tautos padugnes. Jie nieko neišmanė, bet užtat buvo komunistai ir tapo dar didesniais ponais už buvusius. Ar jums žinoma, kad, pavyzdžiui, pradžios mokyklos mokytojas, baigęs vos keturias klases, S. Pupeikis buvo padarytas susisiekimo ministru?...

Jie skelbė galą kapitalizmui, tačiau vietoj privataus kapitalo atnešė valstybinį, kuris pasirodė esąs dar biauresnis už privatų. Su paskiru kapitalistu galima kovoti. Bent jau streikuoti niekam teisė neatimta. O pabandykit jūs pasipriešinti sovietiniam valstybės kapitalizmui! Darbo žmogus tapo žaisleliu valstybės rankose. Sovietų Sąjungoje niekada streikų nebūna, nes visi gerai žino, kad tie, kurie pabandys streikuoti, bus tuoj pat vietoj sulikviduoti. Darbininkas tyli dan-

tis sukančęs ir kenčia — ką gi daugiau larys.

Tariamoji LTSR lietuviška vyriausybė tebuvo paprastas lėlių teatrėlis. Ji klusniai pasirašinėjo kiekvieną iš Maskvos atsiunsiamą potvarkį, visai nepaisydama, kad tokie potvarkiai dažnai griauja ūkinį, kultūrinį ir meninį Lietuvos gyvenimą ir mus kaip tautą siekia išbraukti iš pasaulio istorijos.

Visuose Lietuvos kampuose buvo įsteigti slapti NKVD žvalgybos skyriai. Vaikai, mokyklinis jaunimas ir suaugusieji buvo prievarta verbuojami šnipinėti savo tėvus, brolius ir draugus. Grašidami pistoletu, NKVD pareigūnai priversdavo pasirašyti raštą, kuriuo įsipareigodavai sekti kurį nors asmenį. Nesutinkantieji pasirašyti buvo suimami ir tuoj išvežami į Sibirą. Tai nėra tuščias prasimanymas, o žiauri teisybė. Ją man teko pačiam išgyventi.

Lietuvos meninis gyvenimas priėjo liepto galą. Spaudą pakeitė sausi iš rusų kalbos versti laikraščiai, kurių turinį sudarydavo raginimai nuimti derlių nuo laukų, skatinimai pasiruošti sėjai, įsipareigojimai Spalio Revoliucijos sukakčiai ir nepabaigusių socializmo vartinė. Lyg, rodos, lietuvis ūkininkas taip mažas vaikas nežinotų, kada grūdai dirvose prinoksta. Išivaizduokit, kaip jūs skaniai juoktumėtės, jeigu visi Kanados laikraščiai pradėtų rašyti apie pasiruošimus derliui nuimti, imtų raginti išsiplakti dalgius, peržiūrėti mašinas, paskui palieptų jums eiti į laukus, maldautų viską nuplauti, nieko dirvose nepalikti. Tikriausiai laikraščių redaktoriai pasiūstume pas gydytoją patikrinti ar galvos mechanizme žiurkės lizdo nesusuko.

Kinus užplūdo sovietiniai menkaverčiai filmai: Leninas, Stalinas, Komunistų partija... Tai neišsemiamos, iki koktumo įgrįsusios kasdien kartojamos temos — tos pačios kine, tos pačios radiofone, tos pačios teatruose, tos pačios meno parodose. Negi pasaulyje, išskyrus Staliną ir Komunistų partiją, nieko daugiau nebėra?

Mūsų rašytojai buvo verčiami rašyti dainas Stalino garbei, kompozitoriai turėjo kurti kantatas to paties Stalino garbei, chorai ir ansambliai — dainuoti rusiškas dainas apie Staliną. Stalinas — saulė, Stalinas — dievas, Stalinas — maršalas, Stalinas — tautų išlaisvintojas... Pasaka be galo. Ar tokias primestas temas mes galim

vadinti kūryba? Tai tik grubus pasityčiojimas iš lietuvių kurėjo, lietuvių menininko sąžinės.

Lietuva, užuot tapus socialistine turtiniu ir tautine forma, pasidarė sovietų valstybinio kapitalizmo vergė ir vietoj tautinės formos turėjo užsivilkti rusišką palaidinę su Stalino abrozdu.

Kantrybės taurę perpildė 1941 m. birželio mėn 14-15 d.d. NKVD įvykdyta masinė gyventojų deportacija į Sibirą, kada 40-50,000 lietuvių (vyrų, moterų, senų ir vaikų) buvo surinkti iš namų, susodinti į vagonus ir išvežti į Sibirą. Tada ir didžiausi komunistai praregėjo, kad jų giminės ir pažįstami atsidūrė užkalnuose vagonuose, tik, dėja, daugumai iš jų jau nebebuvo kelio atgal.

Visuose Lietuvos miestuose, sodžiuose ir vienkietuose skambėjo verkimai, dejavimai ir rusiški enkavedistų keiksmas... Ir šį pavyzdžio neturintį sovietų brutalumą "L. Balso" bendradarbis, tariamas miško kirtėjas — Tauragiškis apšaukia... "Kilniausiu Sovietų Sąjungos darbu, padarytu LTSR... Ak, broliai, kur mes einame, savo tautiečių budelius vadinami kilnumo apaštalais? Negi mums mūsų išvežtųjų moterų ir vaikų (jos tikrai negrėsė nei taikai nei saugumui!) ašaros daro menkesnį įspūdį už tas propagandines imperialistines rusiškos Maskvos pasakėles? Kur šiandien tie išvežtieji? Kodėl tu 50,000 niekas negrąžina atgal į Lietuvą?

Vokiečių — sovietų karo pradžioje sovietai, pasitraukdami, sušaudė visus pravieniškų koncentracijos stovyklos kalinius, o jų buvo per 300, Rainių miškelyje nukankino 74 lietuvius, teroro ranka palietė Panevėžį, pelenais paleido Zarasų miestą...

Argi mes, dabartiniai tremtiniai, galėjom likti šalti ir abejingi, iš arti stebėdami savo tremiamų, žudomų, kankinamų brolių ir seserų kančias ir Lietuvai tariamo komunizmo vardu daromą neteisę? Tie vieni sovietų subiauroto komunizmo metai mus sukrėtė iš pamatų. Jie lygiai taip pat būtų sukrėtę ir jus, užkietėjusieji broliai, jeigu jūs tuo metu būtumėte buvę Lietuvoje!...

Mūsų širdys neišlaikė ir mes, baisesdami sovietinio vandalizmo darbais, šiandien šaukiame pasauliui: — Gražink tą raudonąją rusišką pabaisą, išniekinusią kilnias komunizmo idėjas, į jos rusišką narvą, o Lietuvą palik Lietuviams!

Ir jūs už tai mus apšaukėte fašistais, kiekviena proga mėtote akmenimis ir kalate ant karo nusikaltėlių kryžiaus...

— Vyt. Kastytis —

PABALTIJO UNIVERSITETAS PRASO STIPRIOS PARAMOS

Atkelta iš 3 puslap.

Jos nėra susirišusios kokiais įsipareigojimais jų atžvilgiu, tačiau tos paramos — stipendijų nutraukimas būtų supras tas kaip mūsų visuomeninių organizacijų nepasitenkinimo ženklas, kurio mūsų studentai, mūsų nuomone, visiškai nebūtų užsitarnavę. Jie dirba ir studijuoja ne vien savo asmeniniais sumetimais, bet ir aiškiai siekia bendrų mūsų visuomeninių ir tautinių tikslų.

Pabaltijo Universiteto
Lietuvių Profesorų
Draugijos Valdyba.

GRO CER

5750-11th AVENUE

ROSEMOUNT

FRontenac 0578

J. Jonikas

CRANK GRINDING

CYLINDER BORING

J. Ambrasas — L. Rugienius

MONTREAL MOTOR REBUILDERS

AUTO PARTS AUTOMOTIVE MACHINISTS
MOTORS REBUILT & EXCHANGED

585, Prefontaine St.
corner St. Catherine

FRontenac 0879

J. SILICKAS

GRO CER — BUTCHER
BEER & PORTER

5275 Ch. St. Paul.

FI. 0006

Grocer & Butcher

6670-28th AVENUE

ROSEMOUNT

CLairval 0273

W. Mackevicius

Grocer & Butcher

2101 JOLICOEUR ST.

VILLE-EMARD

FIltroy 0861

J. Givis

Tauta Arenoje

Jonas Nevardauskas

Tai kas, kad šiandien ne tų amžių datos,
Kad Kolizejaus vardas liko minimas rečiau.
Patricijai ir budeliai gyvi vėl matos —
Nauji pilotai teisia mus dar nekalčiau.

Esi tu, Lietuva, ant didžio kelio,
Visiems čia akį veria nokstantys laukai.
Nežino jie, kaip dygsta želmenys rugelio,
Dėlko išbalo motinų plaukai. . . .

Rankas sugrauzė rankenos mus plūgo,
Beverčiant vargo ir vilties vagas.
Lyg vargdieniai mes Victor Hugo,
Kiti atėję mūsų tėviškę praras.

Esi tu, dvidešimto amžiaus runde,
Grumies arenoje, tėvyne, tu!
Tau niekšai ploja už skausmo sekundę
Ir žudikus papuošia laurų vainiku.

Jau liūtų dantys, rodos, širdį remia,
Bet vis tu perverta kelias gyva . . .
Tau šaukia: Bis! Pirmyn už savo žemę!
Pirmyn, ramių smūtkelių Lietuva!
Bet dar išeisi laisvės saulėn,

Kur erdvę raižys plieno sakalai,
Išeisi vėl žydyti į pasaulį —
Gyvent nebūna niekados vėlai.



Montrealo Lietuvių Jaunimo Klubo tautinių šokių grupė gražiai pasirodžiusi vasario 16-tosios paminėjime.

“PONE, PANEVEŽY”

— Skaičiau Tamstos straipsnį “Nepriklausoma Lietuva” (Liaudies Balsas Nr. 853, iš š/m. II 13 d.) Perskaitęs padariau išvadą jog Tamsta tikrai nesi “Panevežys”, o greičiausiai “stalinigradas” ar kas nors panašaus, nes “Panevežys” tokios “neskanios melo košės” išvirti dar tikrai nemoka, o tuo tarpu “Stalinigradas” jau turi 30-mts su viršum metų melavimo stažą. Taigi “Pone Panevėžy”, aš patariu Tamstai ateityje “tokių apsurdų” į Liaudies Balsą nerašyti, nes žinok jog daugumai skaitytojų (jų tarpe ir man) tavo melas nepatinka ir juo jau netiki. Tačiau jeigu neiškętės vėl ką nors meluosi, tai labai prašau būk geras ir meluok ne “Panevėžio” (to gražaus Lietuvos Aukštaitijos miesto vardu), bet savo tikruoju vardu.

— Dabar trumpai (dėl laiko ir vietos stokos) pažiūrėkime kaip tikrai atrodo ir ar skani Tamstos, “Pone Pane-

vėžy”, išvirti “melo košė”? — Del jau minėtos priežasties paimsime tik keletą ištraukų iš Tamstos “melo pasakėlės”. Rašai jog visiems yra žinomas faktas (turbūt tik Tamstai vienam — nieko nežinančiam) jog Lietuvoje buvo fašistinė valdžia Smetonos laikais? — Meluoji, “Pone Panevėžy”, arba iš viso nežinai ką reiškia žodis “fašizmas” ir kokie yra fašistinio valdymosi forma? — Pagal Tamstos gaunamas iš Maskvos instrukcijas “fašistu” yra vadinamas kiekvienas žmogus, bendruomenė, tauta, valstybė jeigu tik nepitaria Maskvos kominternos generalinei linijai ir “didžiojo diktatoriaus” — Stalino užgaidoms. Jeigu, dėl virš paminėto, šiek-tiek orientuojiesi, tai gal kartais galėtum pasakyti kokia buvo Nepriklausomos Lietuvos valstybinė valdymosi forma ir išvardinti visas partijos ir organizacijas, kurių Nepriklausomoje Lietuvoje (Smetonos

laikais) buvo kaip gyrbų po lietaus.

— Juk ir Tamsta, kaip vėliau pamatysime, tai prižįsti. Kaip tą padarysi, tuomet gal malonėsi pasakyti kokios politinės partijos ir organizacijos ir kokios valdymosi formos tuo pačiu metu buvo diktatūrinėje S.S.S.R. (kurių ligi šiai dienai valdo saujalė komunistų, kurie milijoninėje rusų tautoje nesudaro nei 2%), fašistinėje Italijoje ir nacional socialistinėje Vokietijoje?

— Toliau rašai jog Nepriklausomos Lietuvos miestų gatvėmis mašieravo ginkluoti organizuotos jaunuomenės pulkai, fašistinių organizacijų nariai, su patrijotiniais obalsiais ir šukiais išnaikinti žydus? — Taip “Pone Panevėžy”, ir aš pripažįstu (Tamsta pripažinai jau savo straipsnyje) jog visoje Nepriklausomoje Lietuvoje: kaimuose, miesteliuose ir miestuose mašieravo laisvi Lietuvos sūnūs ir dūkros — įvairių organizacijų ginkluoti ir neginkluoti jaunuomenės pulkai, bet kad jie rengėsi naikinti Lietuvos piliečius — žydus, tai jau vėl dalis “neskanios Tamstos melo košės” ir daugiau nieko.

— Ar kartais Tamstai neteko matyti (jeigu Tamstai iš viso kada nors teko matyti Lietuvą?) tose gražioje Nepriklausomos Lietuvos jaunimo gretose smagiai žygiuojančius Lietuvos piliečius — žydų kilmės jaunuolius, jaunuoles? — Jeigu Tamstai to neteko matyti, tai gal malonėsi pasakyti ar daug Nepriklausomos Lietuvos jaunimas yra išžudęs žydų? — Išpėju būti apdairiam ir minėtam jaunimui nepriskaityti kriminalinių nusikaltėlių padarytų žmogžudysčių, kurias darydavo “neaiškūs tipai”. Už tai Lietuvos policija minėtus žmogžudžius turėjo savo žinioje ir nepaleisdavo į viešąjį gyvenimą, o kaip “Maskvos okupantai” okupavo Lietuvą, tai tuos “neaiškius tipus — žmogžudžius” paleido ir panaudojo kaip tarnus savo kruviniams (nekaltų žmonių krauju) batams nuvalyti. Toliau gal Tamstai yra žinoma kiek % žydų kilmės studentų buvo Nepriklausomos Lietuvos universitetuose, — ypač technikos ir medicinos fakultetuose?

— Be to; gal malonėsi pasakyti kokios organizacijos ir koks jaunimas šiuo metu mašieruoja pavergtos Lietuvos miestų gatvėmis?

— Tik jau prašau nemeluoti ir parašyti jog daugumą sudaro nesiskutę barzdočiai atvežti, kaip kolonistai, iš draugiškų — broliškų respublikų. — Jie čia atsirado vietoj Tamstos bendradarbio, kaimyno, pažįstamo ar brolio (jeigu Tamsta esi lietuvis?) iš-

tremto (be jokios kaltės) iš Tėvynės į šaltąjį Sibirą.

— Rašai jog Nepriklausomo Lietuvos žurnalai ir laikraščiai skleidė fašistinę propagandą ir penėjo Lietuvos gyventojus ta propaganda, kurią ėmėsi iš hitlerinės Vokietijos? — Čia ir vėl “Pone Panevėžy”, dalis tos “melo košės”, kurią sudaro visas Tamstos straipsnis. Čia, dėl vietos stokos, neminėsiu Nepriklausomoje Lietuvoje įvairių partijų ir srovių leistu žurnalų ir laikraščių, tačiau Tamstai ir visiems pamiršusiems noriu priminti jog Nepriklausomoje Lietuvoje Žurnalistų Sąjungai priklausė ir “didysis lietuvių tautos duobkasy draugas Justas Paleckis — tariamasis dabartinės T. Lietuvos Respublikos Prezidentas — aklaš Maskvos kominternos tarnas”. — Ir jam čia tarp “fašistų (?)” buvo darbo ir duonos. Berods kad yra buvęs išrinktas ir į Žurnalistų Sąjungos Valdybą. Tad, “Pone Panevėžy”, gal gali pasakyti kokius laikraščius Nepriklausomoje Lietuvoje redagavo “draugas Justas Paleckis” ir kokias daineles jie dainavo? — gal ir jie skleidė iš Vokietijos importuotą hitlerišką propagandą?

Toliau gal malonėsi nurodyti bent vieną asmenį, kuris šiuo metu tariamoje T. Lietuvoje leidžia bent mėnesinį, žurnalą — laikraštį, priešingą generalinei Maskvos kominternos linijai? — Manau, kad negalėsi! — Nebent pagrindinės spaudos redaktorių.

— Galiausiai į savo “neskanios melo košės puodą” įverti per daug druskos ir ji (košė) lieka be jokios vertės, kada toliau savo straipsnyje rašai — meluoji jog Smetonos valdžia godžiai gėrė hitlerišką propagandą (?) ir sekė Hitlerio darbus. Taip, “Pone Panevėžy”, Nepriklausomos Lietuvos Smetonos valdžia buvo budri ir gyvai sekė abiejų bendradarbių: — Hitlerio ir Stalino darbus, nes abiejuose pramatė didžiausią norą pavergti Lietuvą. Taigi “melo košės Autoriai” gal malonėsi pasakyti kieno vadovaujama valdžia pirmoji surengė “mažąjį” Nurbergo teismą hitlerninkams: — Sasui ir Neumanui, Kaune? Manau, kad visas Pasaulis (ir Tamsta) girdėjo tuos keiksmus ir grasinimus, kuriuos tuomet leido didžiosios 3-jo Reich'o stotys Smetonos valdžios adresu. Turbūt tai darė už “gerą” bendradarbiavimą? — Mažutė Nepriklausomos Lietuvos demokratinė Respublika, jau tadą numatė Stalino ir Hitlerio diktatūrų pavojų ir pastarajam išdrįso surengti “mažąjį” Nūrubergo teismą pačiu geriausiu laiku; ką didžiosios valstybės padarė jau pavėluotai.

Pabaigai gal malonėsi “Pone Panevėžy”, pasakyti kokią sutartį sudarė Stalinas su Hitleriu 1939 metais rugpiučio mėnesį? Kaip pastarąjį klausimą atsakysi, tuomet Pone ir daug kam paaiškės kas buvo tikrieji diktatoriai — bendradarbiai: — Hitleris — Smetona ar Hitleris-Stalinas. Taip pat paaiškės tikroji lietuvių tautos valia, kurią tauta, būk tai, pareiškusi 1940 metais, per tariamus “Liaudies Seimo Rinkimus?” Ar Jums “istikimieji Maskvos tarnai” nėra žinoma jog lietuvių tautos valią pareiškė tik du diktatoriai: — Stalinas ir Hitleris per savo įgaliotinius Molotovą ir Riebertropą; tačiau ne 1940 metais, o, šiek tiek anksčiau, 1939 metais rugpiučio mėnesyje. Be to, dar paaiškės kas yra tikrieji 2-jo Pasaulinio Karo kaltininkai ir del ko šis karas kilo? — Juk jei ne slapta Hitlerio-Stalino sutartis, tai Hitleris karo nebūtų drįsęs pradėti ir šiuo metu Pasaulyje nebūtų tiek daug vargo ir nedateklų.

— Dar būtų galima ir toliau, “Pone Panevėžy”, Tamstos “melo košė” analizuoti, tačiau laikas ir vietos stoka neleidžia. Be to, juk Tamstos nepataisys, nes Tamsta meluoji ne veltui, o gerai apmokamas Rusijos ir kitų jos pavergtų kraštų darbo žmonių uždirbtais pinigais, kuriais neskaitytina komunist-partija disponuoja visiškai neatsižvelgdama į šimta-milijoninės tautos reikalus ir vargus. Juk šiuo metu jau niekam nėra paslaptis, kad “Maskvos diktatoriai” “sabotažo ir propagandos” organizavimui užsienyje išleidžia netoli pusės viso savo biudžeto. Ir tai daro be jokio atsiskaitymo prieš tautą.

— Kadangi “Nepriklausoma Lietuva” pasako ir ateityje pasakys tiesą kieno bernais Jūs esate, o “N.L.” dabartinis redaktorius yra vienas iš daugelio tūkstančių gyvų liūdininkų, kurie 1940-41 metais patyrė ant savo kailio tikrąjį Maskvos komunistinės diktatūros “melu ir smurtu dekoruotą rojus gyvenimą”, o dabar apie tą “rojų” kalbės tiesą “Nepriklausomos Lietuvos” puslapiuose ir pasakys ne tik šiaipus geležinės komunistų uždangos esantiems lietuviams bet ir visiems laisvo Pasaulio žmonėms.

— Dėl virš paminėtos priežasties, “Pone Panevėžy”, ir pradėjai drąstyti “melo purvais”, ne tik “nepriklausomą Lietuvą” bet ir jos redaktorių. Labai apsirikai, nes lietuvių patarlė sako: “Aukšą ir pelenuose pažinsi”. Tuo tarpu Tamsta su savo “melo vežimu” gali nuvažiuoti tik į vieną pusę, o del grįžimo tenka labai suabejoti.

— Pranas Kersis —

Tel: CH. 5020

Dr. Leon Carpentier

D A N T I S T A S

Daro peršvietimus (X-Rays)

2540 SHERBROOKE EAST, MONTREAL

(Ant Frontenac Kampo)

Jeigu norite apdrausti namą, baldus, automobilį, langus, biznį, gyvastį ir t.t. Prašau kreipkitis žemiau pažymėtu antraštu, kur gausite TEISINGĄ ir SAŽININGĄ patarnavimą.

Albertas J. Norkeliunas

GENERAL INSURANCE

DARBO, VALANDOS:

Trečiad. — penktad. 9.30 - 12.30 v.

Antrad. — ketvirtad. 1-4 v.p.p.

405 Transportation Bldg. — 132 St. James St. W.

OFISO — Tel.: PLateau 1871

ROMOS LIETUVIAI

Šešioliką Vasario Romos lietuviai, šventė labai iškilingai. Už Lietuvą mišias atnaušo Jo Eminencija kardinolas Pizardo, kurs yra labai prielankus Lietuvai, ir visai lietuvių kenčiančiai tautai.

Jo Eminencija prie altoriaus pasakė labai gražų pamokslą, padarydamas plačią apžvalgą iš Lietuvos istorijos, kuo labai susidomėjo svetima tauta.

Po pamaldų, gretimajame svetainėje, pasakė turiningą kalbą Lietuvos ministeris p. Lozoraitis, tuo padarė nepaprastą įspūdį visiems dalyviams, kurių tarpe buvo labai aukštų svečių romiečių, nes ministeris kalbėjo lietuvių ir italų kalbomis.

Po ministerio kalbos, puikiai ir žavingai dainavo lietuviškas dainas vyrų choras. Ir po visos meno programos, aukšties svečiams ir patiem lietuviams dalyvaujant, buvo suarušta pasivašininimo knyga, laikraščiai ir paveikslai, paroda, kuri buvo suarušta ponios V. Lozoraitienės dėka, išstatant išleistas tremtyje knygas, laikraščius ir paveikslus.

Paveikslo rūpinosi ir juos iškaabinėjo, pati dailininkė Irena Pacevičiūtė. * * *

Pažymėtina, kad vasario 11 Romos lietuviai, netikėtai suruošė savo vadams p. Lozoraičiams jų sidabrinių vestuvių sukakties paminėjimą, kuriam dalyvavo daug žymių svečių, tarp jų ir lietuviai klierikai, ir kunigai, ir atvykę iš tremties dvi menininkės taptojos.

Ministeris Lozoraitis, yra vienas iš labai stambių Lietuvos laisvės gynėjų ir kovotojų, o jo gyvenimo prietelė ponija Vincenta, yra pavyzdinga patriotė lietuvių, kuri taipgi gina Lietuvos laisvės bylą kur ji tik prieina, be to yra širdinga idealistė, moterų teisių gynėja, net ir tarptautinėse sferose.

Nestebėtina, kad ponus Lozoraičius taip labai pagerbė Romos lietuviai, nes Lozoraičiai ne tik aukštose asmenybėse mūsų, tautos gyvenime, bet ir labai pavyzdingi tėvai. Jie išaugino du sūnus, kurių vienas jau eina pareigas prie Lietuvos Atstovybės Romoje kaip po attache, dalyvauja visuomeniniam

veikime, kalba keliomis kalbomis, o jaunesnis dar studijuoja, irgi gabus lietuvis patriotas.

* * *

Nors dabartiniais laikais Roma gyvena didelės dienas apsupta komunistinio vėžio, visur ant sienų ir gatvių asfalto matosi išrašinėta kūžis ir piau tuvas, bet Romos lietuviai dirba kultūrinį ir visuomeninį darbą taip gražiai, kad norisi visa siela jiems sušukti:

Valio broliai romiečiai! Jūsų žygius Kanados lietuviai sveikinam, linkėdami neužilgo su Jumis susitikti Laisvojoje Lietuvoje, kur mus visus išblaškytus sukvies laisve prabilę Lietuvos varpai...

Ponams Lozoraičiams ir jų šeimai, ilgiausių metų!

Rymaitė.

20 LIETUVIŲ ST. CATHERINES PADANGEJE.

St. Catherines, (Ont.) — Apie sausio vidurį iš D.P. stovyklų esančių vakarų vokiečių, geležies liejyklos darbams atvyko septyni lietuviai. Vasario 13 d. šis mažutis, naujų lietuvių skaičius padidėjo trylika žmonių. Iš to skaičiaus yra trys mergaitės kurios atvyko, kaip namų ruošos darbininkės.

Dabar St. Catherines prie Imperial Iron Corporation Limited dirba septyniolika jaunų vyrų. Darbas nors sunkokas, bet gyvenimo sąlygos pakankamos. Dienos uždarbis \$7.20. Gyvename ir maitinamės darbovietės bendrabutyje. Už maistą ir butą mokame \$12.00 į savaitę. Gavome išsimokėjimų pirkti rūbų ir kitų būtiniausių dalykų. Jau esame susiradę porą Kanados lietuviškų šeimų (žmonės nepamiršę lietuviško nuoširdumo) tai p. Radzevičiai ir p. Statkevičiai.

P. Statkevičius yra ištraukęs iš D. P. vergijos tris savo brolius, kurie šiuo metu pas jį ir prisilaiko.

Besisvečiuojant pas poną Statkevičių, jis mums nupasakojo savo sunkią kūrimosi pradžią Kanadoje.

"Kada savo pėdą pastačiau ant šios žemės — pirmieji žingsniai atrodė gana kritiški: neturėjau nei pinigų, nemokėjau nei kalbos, ir lyg nebūty tik pirštų ženklais turėjau ieškoti pragyvenimo šaltinio. Pradžioje uždirbau labai mažai — tik \$2.00 — \$3.00 į dieną. Bet pasitikėdamas savo kumščiu, lietuviška ištverme, greitai pralaužiau tą vargo plutą ir šiandien, jau turiu nuosavą namą ir neblogą sukurę gyvenimo egzistenciją.

Tad ir jūs savo laimės pionieriai, nenusiminkite įžengę į šią, visų lietuvių šalį, pasitikėkite savo jaunomis jėgomis — o ateitis pastatys jus gyvenimo kovos veteranais. Rytą Jūs šviesus!" žadino mūsų viltį p. Statkevičius.

Mes, naujieji Kanados gyventojai, be galo esame dėkingi p. Statkevičiui už pakėlimą nuotaikos rįžtis naujam gyvenimui ir už jo nuoširdų priėmimą pirmosios pažinties užmezgimus.

Taip pat esame labai dėkingi Kanados valdžiai ir darbdaviams, kurie mums, netekusiems savo gimtos patogės, suteikė šviesesnį gyvenimą ir saugią globą nuo niekšiško raudonojo slibino Stalino ir jo eilės šunų enkavadijų, kurie išskėtė savo kruvinus nasrus, kiekvieną minutę tykojo mus praryti.

Tegyvuoją Vergų Išlaisvintoja Kanada!

Už grupę
Freimaniets V-kus.
Canada,
St. Catherines, Ont.

ATSISAUKIMAS I GERASIRDZIUS KANADOS LIETUVIUS

WINNIPEG, MAN.—Šiuo mes atsisaukiame į Kanados lietuvių, į visus mūsų tautiečius, kurių gyslose teka lietuviškas kraujas, prisidėti prie suteikimo pagalbos didžiausią skurdą ir vargą kenčiantiems mūsų broliams ir sesėms anapus vandenyno.

Savo kolonijoje mes sudarėme komitetą iš penkių asmenų ir išrinkome išdo globėju Aleką Urboną, 666 William Ave., Winnipeg, Man. Tai senas kanadietis ir žinomas veikėjas. Jo vardu pasiūstos aukos bus sunaudotos tik tam tikslui, kuriam jos skiriamos. Kiekvienas centas bus paskelbtas "Laikraščiuose", o taip pat paskelbti pakvittavimai, gauti iš Tarybos.

Visi vietos ir apylinkės lietuviai yra kviečiami balandžio 3 (pirmą šeštadienį po Velykų) atsilankyti į parengimą, kurio pelnas skiriamas vargstantiems lietuviams sušelpiti. Pradžią 7 valandą vakaro.

Tuo pačiu metu Winnipeg lietuvių ir lietuvaiteš prašomi prisidėti su aukomis pagal savo išgales.

Plačiau apie komiteto užsimoję darbą pranešime vėliau.

Komiteto vaardu,
—P. Yauniskis.

VAIKUCIAI PRASO PAGALBOS

Iš daugelio Vokietijos ir Austrijos vietų, kur šiandien yra susitelkę lietuviai tremtiniai, ateina pagalbos šauksmai ir maldavimai; tie maldavimai daugiausia rodo tremtinių tėvų susirūpinimą mažaisiais savo vaikais. Štai ištrauka iš vieno tokio laiško, šiomis dienomis gauto iš prancūzų zonos, Vokietijoje:

"Kreipiamės į Jūsų kilnią širdį prašydami materialinės paramos mūsų vaikams, kurie nešdami sunkią ketvirtųjų metų tremtinio našta ypatingai gležniose vaikystės dienose del kasdieninių nedateklių turi pakelti daugybę tiek fizinio, tiek dvasinio skausmo. Gerai žinodami, kad nuo mūsų vaikų fizinio ir dvasinio sveikatingumo pa-

reis ir lietuvių tautos ateitis, kreipiamės į Jūsų geraširdiškumą manydami, kad gal rasis pas Jus galimybė padėti mūsų vaikams maisto trupiniu ir kuo nors iš apsirengimo."

Siųskite Savo Dovanas Balf 'ui,
101 Grand St., Brooklyn 11, N.Y.

Kanados lietuviams už per kun. J. Tadarauką pasiųstą į Švediją 10.—dolerių davaną Danutei Vaitonytei jos gimimo proga (gim. 1948.1.16.) jos vardu širdingai dėkoja.

Švedija, 1948.2.29. Danutės tėvai.
Su aukšta pagarba:
P. Vaitonis

KAUKETAS SOLIDARUMAS

Atkelta iš 2 pusl.

cių ir bolševikų. Vokiškojo grobuonies žygius matė ir pasmerkė visas pasaulis. Tas pats pasaulis yra liudininkas tolygiu rusiškojo bolševizmo veiksmu. Tai ne grasinimas, o istorinė patirtis ir logiško galvojimo būtina išvada, kad vienodi darbai vienodų ir pasėkų susilaukia. Ar gi tai nieko panašaus tarp Atilos ir Hitlerio likimų? Ar tai ne dvyniai broliai rudasis ir raudonasis imperializmai?

Lygios dešimt kartų nuvertintai kapeikai vertės yra taip pat "Tauragiškio" spekuliacija su 1917 m. Rusijos pabėgėliais. Šit, po ranka jų ir 1941-1945 m.m. rusų pabėgėlių pareikšimas Vakarų Europoj ir Amerikoj leidžiamų laikraščių ir žurnalų redakcijoms. Ten skaitome: "...mes išėjome iš savo tėvynės ribų, nusinešdami gimtosios žemės saują ir neapkantą rusų tautos budeliams. Žmonėse, kurie tūkstantį kartų žiūrėjo mirčiai į akis, žmonėse, kurių gyvenimas yra nenutraukiama kova už būvį, kova už idėją, žinokite, — jokie vargai, jokie nedatekliai, joks badas neišsaus mūmuse nostalgijos."

Tenka pastebėti, kad sovietams klasa ir smurtu yra pavykę iš Vokietijos ir Prancūzijos sugražindinti keletą rusų emigrantų. Tie patys metodai vieną antrą kartą buvo išbandyti ir pabaltiečių tremtinių atveju.

Daugiau šviesos į "Tauragiškio" ir jo bendrininkų darbus įneša sekantis "Associated Press" komunikatas:

"Berlin, Jan. 30 — In the DP camps, according to American Intelligence reports, the communists are attempting to create distrust and unrest in order to make trouble for the western occupying powers.

In propaganda directed at the Germans the Russians depict the DP's as a ariminas element. Especially heated are their attacks against that majority of the DP's, who came from Poland, Estonia, Latvia and Lithuania and who now are resisting repatriation to areas behind the iron curtain."

Atrodo, kad Kremliaus "apaštalių" "rupestingumas" stengiasi apglėbti ir tuos tremtinius, kurie, išsivadavę iš DP stovyklų, rado prieglobstį ir darbą laisvuose demokratiškuose kraštuose. Vokietijoje išbandyti metodai — šmeižtais, provokacijomis, nesutarimu kėlimu ir visais kitais įmanomais būdais žlugdyti tremtinių moralę — yra perkelti šiaupus vandenyno. Dedamiesi darbo žmonių draugais (nors niekur pasaulyje nėra taip nuožmiai engiamas darbininkas, kaip Sovietų Sąjungoj; plačiau apie tai kita proga), tariamai rupindamiesi Lietuvos reikalais, užsidangstę gražių šukių kaukėmis, bolševikų agentai siekia išsaukti diferenciaciją tarp senųjų ir kiekvienų atskirai tarpe. Jie drumsčia vandenį, įdant apščiau pasigautų žuvies.

Šitoks yra "Tauragiškio" per "Liaudies Balsą" garsinamo "solidarumo" tikrasis veidas.

Algis Stanėnas.

Antanas Matulis

FISH & CHIPS

7682 EDWARD STREET
VILLE LA SALLE

VISIEMS LIETUVIAMS GERAI ZINOMAS

LAI DOTUVIŲ

DIREKTORIUS

J. H. BENOIT

Funeral Director

NELAIMIŲ ATVEJŲ VISADA PASIRUOŠES PADETI

2102 FULLUM ST.

AMherst 0694

FR. 5054

Jonas Andrukaitis

EPICIER
Biere - Porter

GROCIER
Beer - Porter

Open every night for Beer only
Ouvert tous les soirs avec livraison

1442 LAFONTAINE ST.
1730 FRONTENAC ST.

VALDZIOJE IREGISTRUOTA EKSPEDICINE BENDROVE

HELP Reg'd

PRIMA MAISTO SIUNTINIŲ UZSAKYMUS I VISAS VOKIETIJOS OKUPACINES ZONAS ISSKIRIANT U.S.S.R.

Siuntinys Nr. 1. Tik \$10	Siuntinys Nr. 2 Tik \$5
Taukų 3 sv.	Taukų 1 sv.
Kavos 3 sv.	Mėsos kiaul. 1 sv.
Cukraus 5 sv.	Kavos 2 sv.
Mėsos (kiaul.) 3 sv.	Cukraus 1 sv.
Grietienės 1 sv.	Kakava 1 sv.
Miltų 1 sv.	Miltų 1 sv.
Ryžių 1 sv.	Visi produktai yra aukščiausios rūšies ir švieži.
Kakavos 1/2 sv.	
Džiov. Vaisių 1 sv.	

Ekspedicine Bendrove Kanadoje HELP

Patarnauja Kanados ir Jungtinių Valstijų įvairių tautybių žmonėms. Siuntiniai siunčiami griečiausiu Kanados pašto laivininkystės keliu.

HELP pilnai garantuoja už siuntinio pristatymą adresatui, kiekvieno atveju prisunčia Tamstai gavėjo pakvituotą orderį.

HELP gražina Tamstai pinigus, jei dėl kurių nors priežasčių adresato siuntinys nepasiekia.

HELP standartiniai siuntiniai savo turiniu ir verte pralenkia visus užsienių siuntinius.

Touju pasinaudokite žemiau esančiu užsakymo orderiu!

UŽSAKYTOJAS:

Vardas ir Pavardė:
Numeris ir Gatvė:
Miestas:, Valstija:

GAVĖJAS:

Vardas ir Pavardė:
Gatvė:, Nr., Miestas:
Ypatingas adresas:
Valstybė:, Zona:

Siandien pasiųskite laiską su pridedamu orderiu:
HELP Reg'd. P.O. Box Nr. 777 Place D'Armes,
MONTREAL 1, QUE.

DIENOS ONTARIO MISKUOS

Vienodos, sunkaus darbo palydimos, dienos neučiomis slenka, kasdien artindamos pavasarį o kartu darbo pabaigą. Dar mėnuo, kitas ir baigsis nustatytas 10 mėnesių terminas išbūti miško stovyklose. Darbo ir šalčio užgrūdinti vyrai pasklis po plačią Kanadą, aplankys kai kuris savo turimas gimines, o kiti naujai įgytus per laiškus pažįstamus. Dabartiniu laikui miškuos yra rastų išvežimo laikotarpis. Pačio sunkiausio darbo laikotarpis. Tai yra lyg ūkininkui derliaus nuėmimas, valymas. Nespėsi rastų išvežti, užklups kaitri pavasario saulė su šiltu lietum, nutirpdins ledinius lygius ir asfaltas miško kelius ir, pagaminti popieriaus gamybai rastai, liks gulėti miške, kad kitais metais taptų bevertės. Todėl kiekviena šio sezono diena stengiamasi, kuo daugiausiai ir kuo pilniausiai išnaudoti. Dirbama ir šventomis dienomis.

Priartėjo vasario 16 d. Gražus, šiltas pavasariu dvelkias rytas. Mažas lietuvių miško darbininkų būrelis tvarkingai sustojo po tris ir su šventiška

rimtimi žvelgia į šiek tiek pakilesnę vietą, kur, dar prie rugsėjo 8 d. pastatyto vėliavai stiebo, trys vyrai laiko ant rankų ištįstą Lietuvos trispalvę. Vienas iš būrio taria žodžius, žodžius primenančius žydinčias tėviškės laukų pievas, dainuotas jose dainas ir dabartinę kietą likimo dalią: be tėvų, be brolių, be savų, toli, toli nuo savo gimtų namų. . . Klausosi lieknos miško eglės ir vietiniai darbininkai kanadiečiai, kurių čia yra tris kart daugiau kaip mūsų, Marija, Marija. . . ir Lietuva tėvynė mūsų. . . ilgesiu dvelkiančių giesmių žodžių.

Po to vėl visą dieną miške braška sunkiai rastų prikrautos rogės. Gir-dis šūkavimai, raginant arklus. Burzgia sunkvežimiai, tempdami ilgus rogių kolonas prie ežero ir tuščias atgal. O trispalvė vėliava plevėsuoja virš stovyklos ir kalba miškams ir žmonėms, kad, Lietuva neužuvo, Lietuva yra gyva, Lietuva dar gyvens, kol nors vieno lietuvių plaka širdis.

Petras Br.

Ryan

NAUJI LIETUVIAI

Šm. sausio mėn. 29d. Diepholz (Vokietijoje) pereinamojo DP stovykloje dar vienas benamių DP ešalonas, susidedas iš 860 įvairių tautybių išvjetintų asmenų, buvo pakrautas į traukinį, kuris juos tą pačią dieną, 13 val. atvežė į Bremenhaven uostą. Čia jų išdidžiai laukė amerikiečių transportinis karo laivas "General Sturgis". Po trumpų formalumų visi DP sulipo į laivą, ir sausio 30 d., 15 val. pradėjom kelionę į naują, nežinomą, bet pilną vilčių Kanados žemę.

Vaziuojančių, kaip paprastai, ankščiau, taip ir ši kartą, didžiausią dalį sudarė žydai. Po jų ėjo lenkai, ukrainiečiai, jugoslaviai, lietuviai, estai, latviai ir kiti. Lietuvių šiame transporte buvome 85.

Kelionė per Atlantą vyko be jokių įpatinesnių įvykių, ir tokiu būdu po 11 parų įplaukė į Halifax uostą. Paskutinę naktį, vasario mėn 11 dienos dar išmiegojom laive, uoste. Rytmetyje išlipom į krantą ir tą pačią dieną traukiniais išsiskirstėm po visą Kanados šalį.

Šio transporto didžiausia lietuvių dalis, 36 žmonės, atvykome į Quebec provincijos, Val D'Or miesto apylinkės aukso kasyklas. Čia suskirstyti mažomis grupėmis (po 5-10 žmonių), pradėjom naują gyvenimą. Mūsų visų gi mintys ir ilgesio pilni žvilgsniai krypstą į rytų šalelę, kur liko mūsų, kraujuose paskandinta ir maskolių vėl kankinama, kenčianti, bet visuomet gyva, Močiutė Lietuva. . .

Skominų Stasys.

PAMINEJOME

NEPRIKLAUSOMYBES JUBILIEJU.

WELLAND, ONT. — Neseniai čia atvykusiai lietuvių krentinių grupei parodžius iniciatyvą ir radus pritarimą ir paramą senųjų išeivių tarpe, surengtas Lietuvos Nepriklausomybės 30 metų jubiliejaus minėjimas. Parengimas įvyko vasario 15 d. Port Colborne miestely, J. Radvilo svetainėj Queen's Hotel.

Minėjimas buvo atsilankęs Port Colborne burmistras Mr. Noll, kuris savo žodyje ypač šiltai sveikino naujuosius ateivius.

Po trumpos K. Stankevičiaus paskaitos apie Lietuvos džiaugsmus ir kančias po 1918 m. vasario 16 d.,

parengimas buvo paivairintas dainomis ir deklamacijomis. Vėliau, vakarienišes metu, su senaisiais ateiviais ir kitais parengime dalyvavusiais kanadiečiais išsišnekėta plačiau apie Tėvynę Lietuvą ir jos šiandieninę padėtį, bei visų dorų lietuvių uždavinį — stengtis išvaduoti savąjį kraštą ir kitas pavergtas iš raudonosios tironijos priespaudos.

Parengimo pavykimui ypač daug širdies ir darbo įdėjo J. Radvilas ir ponis, Pivorūnai, J. Paurys ir tremtinys Tamulėnas.

GERB. "NEPRIKLAUSOMA LIETUVA" REDAKCIJAI

Sveikinu! Išties yra džiugu, kad, pagaliau, ir Kanados patriotai lietuviai susilaukė spaustuvėį spausdinto gražaus laikraščio. Džiaugiuos aš, džiaugiasi ir kiti lietuviai tremtiniai — štai dar vienas gražus leidinys gausioje pasaulio lietuviškoje spaudos šeimoje! Dar vienas puikus laimėjimas! Nuosirdžiai linkime naujai atgimusiam laikraščiui dar labiau tobulėti ir plėstis — skleiskite lietuvišką dvasią, būkite didžiuoju lietuviybės kelrodžiu mūsų sesėms ir broliams Kanadoje. Te kilnieji žodžiai: "Už išlaisvinimą Lietuvos" ir "Už ištikimybę Kanadai" būna Jūsuoju Laimės Žiburiu!

Mes tremtiniai nepaprastai domimės pasaulio lietuvių spauda, žinokite, kad čia gautas laikraštis eina iš rankų į rankas, kol jis būna visų perskaitomas. Ta pat proga, priimkite mano didelį ačiū už Tamstų laikraščio siuntinėjimą. Man yra tik nemalonu tai, kad žinodamas susidariusius redakcijoje finansinius sunkumus, niekuo negaliu padėti. Turiu viltį, kad tauriųjų Kanados lietuvių pastangomis, laikraštis pajėgs išsilaikyti, gi vėliau, rasit, ir mes likusieji Europoje galėsime aktyviau prisidėti prie laikraščio leidimo.

Dar kartą nuoširdūs linkėjimai Redakcijai, ir pačio laikraščio skaitytojams ir bendradarbiams.

Phil. stud. Al. Astašaitis

Pinneberg near Hamburg,

Germany.

Švęsdami 30-ias Nepriklausomybės atstatymo sukaktuves sveikinam mūsų motinas, tėvus, seseris ir brolius tėvynėje ar tremtyje ir tikimės, kad Laisvės saulutė vėl prašvis virš mūsų tėvynės ir Laisvės Varpas skambins Lietuvos vaikas nešdamas laimę ir gerbuvį.

Palaimink Viešpatie lietuvių teisingas pastanagas.

30. stovyklos lietuviai. Longlac.

SVEIKINU

Dar nespėjus gerai "kojų sušilti" Kanados krašte, kaip atsirado pamosė maskoliškas "Liaudies Balsas" su savo melais ir pragaistingomis pranašystėmis. Jau tikrai buvau nusivylęs, negi jau Kanados lietuviai tik iki tiek dasigvyveno, kad net geresnio laikraščio neturi? . . .

Dėja, štai mano prieteliai, gauna iš savo giminaičių ir "Nepriklausomą Lietuvą" "Ir net malonu pažiūrėti į jį!

O koks skirtumas! Kai skaitai "Liaudies Balsą", tai jau jis ne tik savo dvasia supuvęs, bet, net gaila, kad daromos išlaidos Maskvos nau-dai. Kokie tie vargšai (nenorėčiau užgauti). Kaip gaila, kad jie nedaro jokių žygių į tą "rojų" patekti O, kaip norėtus, kad jie ten patektų Juk ten laisva . . .

Taigi, nutolau . . .

Siunčiu "Nepriklausomai Lietuvai" \$3, ir prašau man siųsti minimą laikraštį visus metus.

Baigiant norėčiau priminti "nepadarykit klaidos", neprisiųskit "Liaudies Balso" . . .

Nes kaip yra sakoma:

Apsaugok Dieve nuo draugų . . .

O, nuo "Liaudies Balso" pats apsisaugosiu . . .

Taip pat mes visi vyrai linkime "Nepriklausomai Lietuvai" gyvuoti iki galutinės pargalės — Nepriklausomos Lietuvos iškovojojimo!!!

Reiškių Pagarbą: V.A.

ALIARMUOJANTIS LAISKAS

— Šiomis dienomis "Liaudies Balso" redakcijoje buvo gautas aliarmuojantis laiškas, kuris labai sujaudino visa Redakcijos ir Administracijos Kolektyvą.

— Gautame laiške "Liaudies Balso" bendradarbiai: — "Kauniškis" ir "Tauragiškis" verkšlendami skundžiasi jog šiuo metu V. Europoje (šiapus geležinės uždangos? D.P. stovyklose fašistai turį "nepaprastai didelę galią" jog juodu abudu (prieš juodviejų pačių norą) prievarta pravarė pro ten esančią Canados Imigracijos Komisiją; Komisijos politiniame skrynijuje (esą) išprievartavo išsiginti komunisto vardo (komunistų Canada pas save nepriima) ir atvežė į Canada pristatė 10 mėn. sunkiems mišk- eksploatacijos darbams. Tuo tarpu (esą?) juodviejų abiejų didžiausias noras buvęs, tiesiog iš D.P. stovyklų, grįžti pas "mylimą tėvą, draugą ir mokytoją — Staliną". — Apie tai prašoma galimai greičiau painformuoti Maskvos kominterną.

— Pranas Keršis —

* * *

Prenumeratoriai, kurie dar nėra atsiskaitę už "N.L." siuntinėjimą, maloniai prašome tai atlikti iki š.m. balandžio m. 15 d.

Red.

SKAITYKITE IR PLATINKITE "N. LIETUVĄ"

Remdamas "N. Lietuva" prisidedi prie Lietuvos laisvinimo darbo

IS PAVERGTOS TEVYNES

TREMIAMI SIBIRAN

Pasitvirtino gandai apie trijų lietuvių rašytojų ištremimą Sibiran. Nemalonėn pateko Boruta, Jakubėnas ir Lukauskaitė.

Boruta nepriklausomybės laikais buvo pažįstamas aip komunistinis rašytojas. 1940 metais buvo laikomas vienu bolševikinės valdžios patikėtiniu.

Šių rašytojų ištremimas parodo vis didėjantį nepasitikejimą lietuviams, nors jie ir būtų tarybinės valdžios šalininkai.

Nemažai įtarimų ir spėliojimų sukėlė taip pat keturių tarybinės dvasios lietuvių rašytojų, Salomėjos Neries, Liudo Giros, Petro Cvirkos ir Balio Sruogos mirtis. Jie mirė trumpu laiku, vienas paskui kitą. Balys Sruoga vokiečių buvo išgabentas Vokietijon ir ilgą laiką išbuvo koncentracijos stovykloje.

Grižęs Lietuvon pasireiškė spaudoje, tačiau vėliau buvo pakliuvęs į nema-

Kiekvieną Menėsi Iš Pabalčio Išveža Po 3,000 Zmonių I Chabarovsko Ir Primorskaja Sritis.

Stockholm, Švedija,—Sovietų valdžia priėjo išvados, kad Lietuva, Latvija ir Estija, lygiai kaip ir karo pabaigoje Rusijon įjungtos Lenkijos bei Rumunijos sritys yra labai tirštai apgyvendintos.

Minėtų kraštų gyventojų "perviršius" todėl dabar yra gabenamas į Sibiro plotus, ypatingai į Chabarovsko ir Priamurskaja sritis. Kiekvieną mėnesį iš kiekvienos Pabalčio valstybės Sibiran išvežama po tūkstantį žmonių.

Pranešama, kad net Estijos žvejai siunčiami į Sibirą, kur jiems liepiama dirbti žemę. Baltiečiai nurodo, kad prieš karą nei Lietuva, nei Latvija, nei Estija neturėjo gyventojų perviršiaus, kiekvieną metų darbymetei reikėdavo įsileisti darbininkų iš Lenkijos.

DEKOJAME JUMS

Kaip Lietuvos Raudonojo Kryžiaus našlių džiaugsmo ašaras, kai jie ką įgalotiniui Schleswig-Holstein apygardoj /Anglų zona/, man tenka skirstyti įvairias gėrybes, kurios iš BALF'o ateina mums per Lietuvos Raudonąjį Kryžių. Dirbdamas tą darbą jau beveik metai, aš esu stebėjęs žmones ir tuos mūsų nelaimingus tautiečius, kurie yra sušelpiami. Aš negaliu neišreikšti visų sušelpėjų vardu didžiausią ir giliausią padėką BALF'o organizacijai, jos visiems bendradarbiams ir geradariams.

Neaprašinėsiu tų vargų, kuriuos neša mūsų tautiečiai tremtyje. Tąjį vargą kun. Dr. Končius pats lankydamsis Vokietijoje matė. Aš galiu perduoti Jums tik tuos padėkos jausmus, kurie kyla iš kiekvieno sušelpėjo. Man sunku yra pernešti, o kartu ir jaučiuosi laimingas, kai aš matau žėrinčias mažyčių akis, senų moterų

nors gauna iš BALF'o. Su kokia laime jaunoji motina vysto savo kūdikį į gautą flanelę, su koku dėkin-gumu ji ima vilnonius siūlus ar gauna pieno miltelius ar gabaliuką lašinių. Sitą jausmą aš puikiai suprantu, nes pats esu tremtinys, atskirtas nuo 3 — jų metų sūnaus, žmonos ir visų gimi-nių. Nors tos dovanos nėra didelės, bet jos rodo, kad esama pasaulyje geros širdies žmonių, kurie užjaučia savo tautiečius, kad žmoniškumas dar nėra išnykęs ir kad galų gale žmoniškumas ir teisė laimės pasaulyje.

Dar kartą dėkoju visiems geradariams.

Tepadeda Jums ir tesaugo Jus Dievas.

Adv. Edv. Sudikas,

Liet. Raud. Kryžiaus Igaliotinis Anglų Zonoj BALTIC CAMP, Vokietija

KNYGU LEIDYKLA EUROPOJE

"ATZALYNAS"

Per savo skyriu Kanadoje atlieka visus lietuviškos spaudos užsakymus, platina Europoje išleistas knygas, iš autoriu priima rankraščius išleidimui.

Siuo metu skyriuje gaunama:

1) "Lietuva Šalis Mano Brangioji". Vienintelis tremtyje giliaspūdėmis išleistas vaizdų albumas. Tinka netik kaip stalo papuošalas, bet ir kaip dovana svetimtaučiams. Tekstai ir Lietuvos istorijos santrauka anglų kalboje.

Kaina su prisiuntimu \$1,— 2) RUTKUNAS "Paukštės Man Meta Sparnus" Poėzija. 160 pusl. Kaina \$0.80—

3) "Lietuvos Zemėlapis" Keturių spalvų. Apima 1920 — jų metų sutartimis nustatytą Lietuvos teritoriją. Kaina \$0.50

4) ST. ZOBARSKAS "Gandras ir Gandrytė". Gražiausia tremtyje spalvuotomis iliustracijomis mokyklinio amžiaus vaikams knyga. Kaina \$0.60—

5) VYTIS. Keturių spalvų. Kambarinis formatas. Meniškas darbas. Kaina \$0.50—

DEMESIO

1) Katik gauta gražieji 1948—tųjų m. sieniniai "Atžalyno" kalendoriai. lentelė dail. Firinausko. Kaina \$0.50

2) Rutkūno "Kišeninis kalendorius"

su gausybe pasiskaitymų ir patarimų. Viršeliai dail. J. Firinausko. Kaina \$0.50.

Užsakymus siųsti:

"ATZALYNAS" 6642 3rd Ave., Rosemount Montreal, P.Q., Canada

NETRUKUS IS SPAUDOS ISEINA.

Babrausko "Lietuvos Keliu" 2 tomai. Alė Nakaitė, Noveles.

Švaistas, Novelės.

BAIGIAMA PARUOSTI SPAUDAI

B. Rutkūnas "Gintaro Žvejai" Baladės. Lietuvių ir anglų kalbomis. Spalvuotos iliustracijos. Labai gerame popieryje.

M. Aukštaitė "Mirštančios Akys" Iliustruota. Š. Amerikos žemyne pažystomos rašytojos rinktinės novelės.

Lietuvių organizacijos, spaudos mlylėtojai ir platintojai prašomi su leidykla turėti ryšius, kad nepraleidus progą įsigyti taip vertingų knygų.

"ATZALYNO" SKYRIUS KANADOJE.

Nepriklausoma Lietuva

INDEPENDENT LITHUANIA

Kanados Lietuvių Laikraštis

Redaguoja: Redakcinis Kolektyvas
Leidžia: Kanados Lietuvių Centro Taryba
Published by: Lithuanian League of Canada

Prenumerata Metams:

Yearly Subscription Rates:

Kanadoje	\$3.00	Canada	\$3.00
Užsieny	3.50	Other Countries	3.50

REDAKCIJOS ANTRAŠAS

6642 Third Ave., Rosemount, — Montreal 36, Quebec, Canada

KORESPONDENCIJOS

MONTREAL

KANADOS LIETUVIŲ CENTRO TARYBOS VALDYBOS SASTATAS

1948 m. sausio 25d. įvykusiame visuotiniame Montreale lietuvių kolonijos susirinkime, dalyvaujant pritariantiųjų organizacijų atstovams buvo išrinkta K. L. C. Tarybos valdyba sekančios sudėties:

J. Juškevičius, P. Rudinskas, J. Gudas, G. Rukšėnas, Kun. J. Vilkaitis, L. Girinis, P. Juškevičienė, M. Arlauskaitė, J. Jurėnas, M. Leknickienė, L. Gudas, D. Jakimavičiūtė, J. Kuprevičius, J. Duncikas, A. Navickiūšius, J. Leknickas.

Revizijos Komisijon

A. Gaurys, V. Vasilauskas, P. Klimas.

1948 m. sausio 29 d. D.L.K. Vytauto Klubo patalpose valdyba pirmame savo posėdyje išsirinko Vykdomąją Tarybą, kurios sastatas buvo paskelbtas "N.L." 4-tame nr.

Valdybos susirinkimai vyksta kiekvieno mėnesio pirmąjį ketvirtadienį, Vykdomosios Tarybos — pagal reikalą.

K.L.C. Tarybos adresas: 2576 SHEPPARD ST. MONTREAL 24, CANADA.

ATVYKOME

Musu, lietuvių burys, viso 143, išplaukė iš Vokietijos š.m. vasario mėn. 26 d. pasiekė Kanadą kovo 6 d. Dalis pasiliko Halifaxo apylinkėse, kiti išvyko su Singer firmos atstovais į Singer Logging H Q Duhomel P.Q., trečioji grupė — metalininkai į Ontario provinciją, o mūsų grupė — Domestic darbas, š.m. kovo 8 d. 7 val. atvykom į Montreale apylinkę ir apsisitojome Department of Labour Hostel. Iš čia būsim išskirstyti į darbovietes mažesnėmis grupėmis. Dalis liks Montreale mieste, o kitiems teks pasiekti Ottavą ir Toronto miestus.

Mus, lietuvių, atvažiavusius į Montreale apylinkę ir apsisitojusius Department of Labour Hostel jaukiai nuteikė savo apsilankymais Montreale lietuvių atstovai:

Ponia Juškevičienė su vyru, Panelė Marija Arlauskaitė ir kiti. Pasikalbėjimo metu jie nuoširdžiai atsakinėjo į paklausimus ir davė įdomių ir naudingų informacijų.

Už šį malonų mūsų aplankymą, parodytą rūpestį ir nuoširdumą, ypač Poniai Juškevičienėi aplankiusiai mus net 2 kartą, Montreale lietuvių atstovams esam labai dekingi ir linkime visiems sveikatos ir pasisekimo tautiniame darbe.

Pasiryžę esamę, kur tik būsim, įsijungti į pradėtą senesnių lietuvių tautinį darbą, vieni kitus paremti, neužmiršti tautiečių likusiųjų Vokietijoje ir bendromis jėgomis dirbti Lietuvai Tėvynei.

Visų vardu
Alfa.

Š. m. kovo m. 7 d. Šv. Kazimiero parapijos svetainėje buvo suruošta iškilminga vakarienė. Pelnas skiriamas

naujosios bažnyčios statymo reikalams. Vakarienis pasisekimui ir gražios nuotakos sudarymui daug pasidarbavo parapijos klebonas kun. Babinas. Šeimininkės parodė ypatingą sugebėjimą paruošiant taip skanias valgius.

P-nia Žilinskiene po trijų nesimaitymo metų iš Winnipeg susilaukė savo dukrelės Onutės. Kiek paviešėjusi ji vėl grįžta į savo darbą.

Montreale Lietuvių Jaunimo Klubas aktyviai ruošiasi lietuviškų dainų ir tautinių šokių koncertui. Repeticijos vyksta kiekvieną antradienį Vytauto Klubu patalpose. Jaunimas maloniai kviečiamas dalyvauti.

Š.m. vasario 17 d. p. Jasutienė oro keliu išvyko atostogoms į USA, Kalifornijon. Apsistos pas savo dėdes pp. Dimšus ir Baržinskus North Hollywood.

Linkime sekemes.

DELHI, ONT.

Per vasario 16 d. minėjamą dėl lietuvių ligonių tremtyje aukavo:

J. Stradomskis	\$ 10.00
M. Tuinyla	5.00
V. Kauzėnas	3.00
G. Astrauskas	2.00
A. Samas	2.00
I. Samas	2.00
Mr. ir Mrs. Kanėnai	2.00
A. Mažeika	2.00
K. Pocius	2.00
A. Kisielis	2.00
J. Dumša	2.00
J. Strodmskis	2.00

po viena doleri:

O. Indrelienė, T. Kudrevičienė, Z. Užemeckienė, R. Kundraitienė, J. Bernatonis, Nacevičius, Žižniauskas, J. Strolis, P. Karasauskas, A. Masy, A. Jonėys, B. Sakalauskas, J. Luitkevičius, Mrs. Kauzanas, G. Burger, J. Kunsaitis, E. Pakėnas, Tauras, S. Augustinavičius, V. Treigis, A. Vilkas, Vidmantas, S. Ramėika.

Smulkių aukų 4 \$ 85 centai.

viso 63, 85 \$

Aukavusiems tremtinių ligonių vardu nuoširdžiai dėkojame.

Vas. 16 d. Minėjimo Komitetas.

ST. CATHARINES, ONT.

Mes, naujai atvykę lietuviai į St. Catharines, Ontario ir nuo seniau čia gyvenusieji — susirinkome pas p. Petra Radzevičių, viešbutyje, Port Dalhousie, paminėti Vasario 16 d.

Po Pirmojo Pasaulinio Karo mūsų Tėvyne, pakėlusius ilgus amžius kančių ir kietų kovų, vėl atsikvėpė laisva krutine ir kėlėsi nepriklausomam gyvenimui. Klestėjo Lietuvos valstybė ir greitai prilygo senoms ir kultūringoms tautomis.

Tačiau įsiliepsnojo Antrojo Pasaulinio Karo sukurti ir skaudžiai palietė mūsų šalį, pakirto jos nepriklausomybę. Lietuva susilaukė jėga prisimetusio šeiminko, iš pradžių bolševiko o paskui vokiečio, kuris visa, kas Lie-

tuvos žmogaus pastangomis buvo gražaus kilnaus sukurta, ėmėsi griauti. Lietuva išgyveno iki tol nematytas baimės ir siaubo dienas. Jos žmonės buvo išplėšiami iš savo gimtųjų namų ir gabenami klaikion nežinon.

Tykiai tebedejuoja mūsų žemė, karčiai liejasi jos skundas nepelnytomis ir neteisingomis kančiomis.

Prisimindami ir pagerbdami sumąstymu tautos ir Tėvynės kančias ir auksas, mes sutvirtiname savo ryžta visomis išgalėmis stengtis prisidėti prie gražinimo mūsų Lietuvą į laisvę ir nepriklausomybę.

Vytautas Kriščiūnas
Imperial Iron Corporation
St. Catharines, Ontario.

RODNEY, ONT.

Sumanaus tabako fermerio p. V. Žižniausko inyciatyva vasario 21 d. buvo surengtas atvykusiems iš Vokietijos tremtiniams su vietiniais lietuviais susipažinimo balius. Beto, šis balius vietiniams lietuviams - fermeriams buvo paminėjimas Šv. Roko sosaido (draugijos) kuri šioje apylinkėje jau gan plačiai žinoma ir jos iniciatorius yra tabako fermeris p. V. Kauzinas.

Sanvičiais ir kitais dalykais stalus papuošė malonios ponios, kurios, be to, parodė labai didelį susidomėjimą tremtinių gyvenimu Vokietijoje. Teko matyti pas kai kurias ponias net ašaros akyse, nes joms iki šio laiko nebuvo dar suprantamas tremtinių gyvenimas stovyklose.

Programa buvo papildyta p. A. Miškinio paskaita, kuris nuoširdžiai visų atvykusiųjų vardu dėkojo savo geradėjams už sudarytas sąlygas čia atvykti ir pradėti naują gyvenimą. Jis kvietė ir toliau tokiu pat būdu, tempu ir pasiryžimu gelbėti likusius tremtinius. Įpatingai jautriais žodžiais jis kreipėsi į dalyvavusias ponias prašydamas jas, kad jos būdamos gražaus, kilnaus kurėjo nepamirštu likusių savo tautiečių tremtinių ir padėtų kas kuo ir kiek gali. Jis pasakė: "Būkite vertos Schillerio pasakyties žodžiams: Gerbkime moteris, nes jos pina dangiškas rožes mūsų žemiškame gyvenime, ir šiuos žodžius lai jums kartoja kiekvieno tremtinio lūpos ir širdys".

To paties p. V. Žižniausko inyciatyva ir sumanumu buvo pravesta neturtingiems tremtiniais remti aukų rinkliava, kurioje talkininkavo p. M. Užienė ir p. A. Miškinis.

Ir reikia su džiaugsmu konstatuoti faktą, kad visi dalyvavusieji asmenis-fermeriai parodė didelį tremtinių būklės supratimą ir atjautimą. Tremtinių vardu už paaukotus pinigų nuoširdžiai padėjo p. A. Miškinis. Ponios Užienės dėka rinkliava pasisekė puikiai ir surinkta \$66.10.

Buvo iškeltas sumanymas "Nepriklausoma Lietuva", kaip vieninteliui tikram lietuvių laikraščio parėmimui surinkti aukų, bet dėl ekonominių išsiaiščiavimų, atidėta sekančiam kartui.

Aukavo sekantieji asmenys:

Po \$10.00 p.p. V. Žižniauskas, J. Aleliūnas.

Po \$5.00 p.p. St. Pepšys, J. Preikšaitis, B. Šneideris.

Po \$3.00 p.p. St. Zovackis, A. Nacevičius.

Po \$2.00 p.p. A. Kebelis, A. Janulevičius, O. Sneideris, P. Markevičius, V. Pumputis, Hariburda, P. Skuja, M. Užienė, A. Gurčinas, Lapata, Lesčiūski.

P. \$1.00 p. Haski.

— A. M. —

**Remdamas "N. Lietuvą"
prisidedi prie Lietuvos
laisvinimo darbo**

PICKLE CROW, ONT.

VASARIO 16-JI AUKSO KASYKLOSE.

Pickle Crow: Ontario provincijos šiaurėje, prie Šv. Juozapo ežero, toli nuo miestų ir geležinkelių yra eilė aukso kasyklų, kurios žiema pasiekiamos tik lėktuvais. Pickle Crow ir Central Patricia aukso kasyklose jau dirba 64 lietuviai (60 naujai atvykusių D.P. ir 4 seni kanadiečiai). 15.2 Pickle Crow bendruomenės salėje jie visi vieningai ir gražiai atšventė Lietuvos Nepriklausomybės paskelbimo 30 metų sukaktį. 11 val. buvo iškilmingos pamaldos, kurias atlaikė vietinis prancūzų kilmės kunigas. Savo angliškam pamoksle jis priminė nebaigtas Lietuvos kančias. Po pietų ten pat buvo viešas minėjimas, į kurį atvyko visi lietuviai ir daug kanadiečių. Iš tremtinių paruošto ir perskaityto angliško pranešimo, svečiai kanadiečiai pirmą kartą sužinojo Lietuvos Gologotą, mūsų tautos atsparumą ir siekimus. Lietuviškos kalbos metu buvo pagerbti žuvusieji už Lietuvos laisvę ir kviesta mokytis iš buvusio tremtinio Dr. J. Basanavičiaus pavyzdžio.

Po pranešimų sekė meninė dalis. Iš eilinių mėgėjų ją paruošti buvo gana sunku, bet ir čia reprezentacinę bei propagandinę pareigą gerai atlikome. Vienas jaunas literatas solo padainavo 2 dainas ir paskubomis sudarytas oktetas padainavo 4 liet. dainas. Minėjimas baigtas Lietuvos Himnu. Skaitlinga publika dar ilgai stovinėjo prie lietuviškos tautodailės parodėlės, kuri padarė didesnę įspūdį, negu tremtiniai, kraustydami savo kuklius čemodanus, galėjo tikėtis. Kanadiečiai stebino ne tik rankdarbių ar medžio drožinių originalumas, bet ir pats faktas, kad savo turtą praradę trem-

tiniai per visas audras vežėsi medinius kryžius, tautines lėles, paveikslus, monetas ir kitus savo tėvynės prisiminimus.

— Kazys Bridžius —
Pickles Crow, Ont.

DAUGIAU SAVYGRABOS—

Atkelta iš 1 pusl.

Jei kur pasitaiko vienas kitas kukalis keiksnis, storžievis arba, kaip Lietuvoj panašaus elgėsio buvo priimta vadinti "Vežikais", juos gražiais žodžiais, bet atvirai nesivarždami išpėkime, sugėdinkime. Jei tas jiems negelbės, izoliuokime iš bendros tautiečių kompanijos. Tegul už savo negražius veiksmus atsako pats vienas.

Be to, nors ir retas, bet pasitaiko, užsidirbęs keliatą dolerių, pirmiausia mėgsta stipriai karčiamose "nusilakti" ir viešai pademonstruoti savo valią ir galią. Tam yra vietą, laikas ir saikas. Neima pavyzdžio iš pasitaikančių blogo palinkimo žmonių. Atsimink, kad tavo brolis, sesutė ar seni tėveliai dar tebevargsta D.P. stovyklose Vokietijoje. Kenčia badą, šaltį ir nedateklių. Už sutaupytus centus pirmą pasiųsk jiems vieną kitą pakietelį.

Be to, pats taupyk, kad atėjus juodai dienai nesveikatai ar senatvei, galėtum be vargo ir kitų pagalbos pragyventi. Prasigėrusių visose šalyse yra pakankamai ir jais mažai kas rūpinasi.

Mieli tautiečiai, šį straipsnelį parašiau ne delto, kad vieną kitą įžeisti ar pažeminti norėčiau. Iškelčiau tik pas mus pasitaikančias negeroves, kurias mes turime, kol laikas gydyti. Kas bloga atprasti. Kas bloga atprasti. Kas gera — mokintis.

Gerbkime pirma save. Vėliau kiti mus gerbs.

— Vytas —

Tel: Ofiso — CH. 5020

" Res. — AM. 9324

Dr. E. Andrukaitis

LIETUVYS

GYDYTOJAS

2540 Sherbrooke East, Montreal

(Ant Frontenac Kampo)

2820 ALLARD ST.,
Montreal 20.

Tel. TRenmore 1135

Victoria

CLEANERS & DYERS CO.

Mes valome ir dažome įvairius, kaip vyriškus, taip moteriškus drabužius. Taip pat išvalome nuo lietaus apsiastus, dėl kurių uždedame "Drex", kas neperleidžia vandens ir duoda graženą išvaizdą.

Taipgi valome visokios rūšies karpetas ir fotelius (Chesterfields), gardinus lengvus ir sunkius.

Kiekvieną orderį pajimame iš namų ir pristatome į namus.

Už musu atliktą darbą garantuojame.

Dėl informacijų prašome telefonuoti TRenmore 1135 (galimą pašaukti lietuviškai).

Lietuviai savininkai:

J. Kriaučeliūnas

J. Matulaitis

A. Majauskas